

CBS-Jaarplan 2006

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
2. EXTERNE ONTWIKKELINGEN NATIONAAL	4
2.1 CENTRALISATIE DATAVERKEER	4
2.2 NIEUWE SAMENWERKINGSVERBANDEN	4
2.3 CENTRUM VOOR BELEIDSSTATISTIEK.....	5
3. REGULIER STATISTISCH PROGRAMMA	6
4. PROGRAMMAVERNIEUWING	7
5. PROCESVERNIEUWING: BUSINESS ARCHITECTUUR	9
6. INTERNATIONALE ONTWIKKELINGEN EN EU-UITBREIDINGEN	10
6.1 EUROPESE STATISTISCHE SYSTEEM	10
6.2 EU-CLAIM 6 ^E TRANCHE	10
6.3 VERENIGDE NATIES.....	11
6.4 INTERNATIONALE SAMENWERKING.....	11
7. KWALITEITZORG	12
8. BEDRIJFSVOERING	13
8.1 FINANCIËN EN PLANNING & CONTROL	13
8.2 HUMAN RESOURCE MANAGEMENT	13
8.3 INFORMATIE EN COMMUNICATIE TECHNOLOGIE	14
9. RISICOPARAGRAAF	15
9.1 EXTERNE RISICO'S	15
9.2 INTERNE RISICO'S.....	16
BIJLAGE A: VOORNAAMSTE ONTWIKKELINGEN REGULIERE STATISTISCH PROGRAMMA ..	17
BIJLAGE B: BESCHRIJVING VAN DE MJP-SPEERPUNTEN	33
BIJLAGE C: PROGRAMA-UITBREIDINGEN TEN GEVOLGE VAN EU-VERPLICHTINGEN	41
BIJLAGE D: BEGROTING 2006	45
BIJLAGE E: PRESTATIE-INDICATOREN	51
BIJLAGE F: PLANNING PAPIEREN EN ELECTRONISCHE PUBLICATIES, PERIODIEKEN EN CARTOGRAMMEN 2006	53
BIJLAGE G: OVERZICHT VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN	55

1. Inleiding

Na de verzelfstandiging in 2004 is het jaar 2005 vooral gebruikt om de condities te scheppen die nodig zijn om door te kunnen groeien als een zelfstandig bestuursorgaan. Waar mogelijk en noodzakelijk zijn al belangrijke verbeteringen aangebracht in de statistiekproductie, in de bedrijfsvoering en in het strategisch relatiebeheer. In 2006 wordt daaraan verder gewerkt en zal er veel aandacht zijn voor verdere vernieuwing van de statistiekproductie. Bij het opstellen van het jaarplan 2006 is het accent meer verschoven van activiteiten naar concrete output. Gebruikers weten daardoor beter wanneer ze wat van het CBS kunnen verwachten. De planning&control-cyclus kan worden gerelateerd aan meetbare resultaten. En er ontstaat meer focus in de statistiekproductie

In **hoofdstuk 2** wordt nader ingegaan op de voor het CBS meest relevante externe ontwikkelingen en de consequenties hiervan voor de statistische output.

De maatschappelijke behoefte aan continuïteit in de statistische informatievoorziening (nationale rekeningen, tijdreeksen e.d.) bepaalt voor een groot deel het reguliere statistisch programma van het CBS. Vernieuwingsdrang mag nooit het belang van een stabiele, betrouwbare en onafhankelijke informatieleverantie voor belangrijke beslissingen op het gebied van beleid, praktijk en wetenschap in gevaar brengen. Dat neemt niet weg dat ook in het reguliere statistisch programma belangrijke vernieuwingen plaatsvinden, naast de programmavernieuwing beschreven in hoofdstuk 4. De belangrijkste veranderingen in 2006 in het proces van de reguliere statistiekproductie worden beschreven in **hoofdstuk 3**.

De plannen op het gebied van programmavernieuwing op basis van het Meerjarenprogramma 2004-2008 (MJP 2004-2008) vormen de kern van **hoofdstuk 4**. De toekenning van middelen aan de speerpunten heeft op basis van onderlinge competitie plaatsgevonden. Plannen die niet aan de criteria voldoen zijn niet gehonoreerd. De samenhang tussen een aantal speerpunten en het vergroten van de doelmatigheid hebben geleid tot het samenvoegen van een aantal speerpunten. Om tijdiger te kunnen voorzien in de maatschappelijk behoefte aan vernieuwing zijn ook nog eens extra middelen vrijgemaakt om de ontwikkeling van een aantal speerpunten in 2006 te kunnen intensiveren.

Het belang van ICT-vernieuwing wordt ook voor het CBS steeds groter. Daarom wordt in **hoofdstuk 5** aandacht besteed aan de zogenoemde procesvernieuwing op basis van het Masterplan ICT.

De voor het CBS relevante internationale ontwikkelingen en de uitbreidingen van het statistisch programma ten gevolge van nieuw EU regelgeving komen aan bod in **hoofdstuk 6**.

Om te borgen dat de vernieuwingen in het secundaire proces (bedrijfsvoering) en het primaire proces (statistiekproductie) gelijk opgaan is kwaliteitszorg in 2006 een belangrijk aandachtspunt. **Hoofdstuk 7** geeft aan hoe het CBS belangrijke verbeteringen en vernieuwingen op het gebied van kwaliteitszorg in 2006 wil bewerkstelligen.

De vernieuwingen op het gebied van de bedrijfsvoering staan centraal in **hoofdstuk 8**. Het borgen van de veranderingen op het gebied van Financiën, Planning & Control, de HRM-vernieuwing en met name het ICT-Masterplan en de verandering van de ICT-divisie zullen de bedrijfsvoering van het CBS in 2006 op een hoger plan brengen.

De nu te onderkennen risico's, in de relatie CBS – omgeving, in de statistiekproductie en in de bedrijfsvoering vormen de kern van **hoofdstuk 9**. Daarbij is tevens aangegeven hoe het CBS in 2006 met deze risico's om wil gaan.

2. Externe ontwikkelingen nationaal

2.1 Centralisatie dataverkeer

Binnen Nederland begint de afstemming en de standaardisatie van het digitale dataverkeer tussen bedrijven, personen en overheden duidelijk vorm te krijgen. Door verdere uitbreiding van het gebruik van administraties en registraties bij de statistiekproductie kan de lastendruk voor het bedrijfsleven, maar ook voor de overheid, nog aanzienlijk worden verminderd.

Om gegevensstromen tussen overheid en bedrijfsleven beter te laten aansluiten bij bedrijfsadministraties is de **OverheidsTransactiePoort (OTP)** ontwikkeld. Het CBS heeft zich aangesloten bij dit initiatief. In samenwerking met ICT en Administratieve Lastenverlichting (ICTAL) worden in 2006 bijvoorbeeld gegevens uit geautomatiseerde kassasystemen bij supermarkten afgetapt en via de OTP aan het CBS geleverd.

In 2006 gaat het CBS voor het eerst gebruik maken van de gegevens die door de belastingdienst en het UWV worden verzameld in het kader van de **Wet Administratieve Lastenverlichting en Vereenvoudiging In Sociale-verzekeringswetten (WALVIS)**. De nieuwe Aangifte Loonheffingen en het gebruik van de polisadministratie maken het mogelijk om de gegevensuitvraag bij 80.000 bedrijven voor de Enquête Werkgelegenheid en Lonen te beëindigen.

De invoering van **basisregistraties** (het Basis Bedrijven Register, de basisregistraties van adressen en gebouwen, de basisregistratie Topografie, de basisregistratie van het Kadaster) als bron voor de statistiek is in de implementatiefase. De interne productieprocessen van het CBS worden er op aangesloten. Andere projecten zijn nog in de voorbereidingfase zoals het **Elektronisch patiëntendossier (EPD)** en het **Burgerservicenummer (BSN)**. Aansluiting op deze gegevensstromen kan leiden tot breuken en inconsistenties in de output. Zorgvuldige afstemming binnen de organisatie is noodzakelijk om te zorgen dat de consequenties voor het gehele productieproces tijdig worden onderkend.

Ook in het CBS worden de datastromen zoveel mogelijk gecentraliseerd en gedigitaliseerd. In 2005 is daartoe bijvoorbeeld het programma e-Waarneming gestart. In 2006 moet een groot deel van de binnenkomende gegevensstromen via een centraal in te richten **Data Contact Center (DCC)** worden verwerkt.

2.2 Nieuwe samenwerkingsverbanden

Vanwege het terugdringen van administratieve lastendruk, maar ook uit efficiency overwegingen en om inhoud te kunnen geven aan de "eencijfergedachte" werkt het CBS met veel andere organisaties samen. Deze samenwerking wordt in 2006 op verschillende terreinen verder uitgebreid:

Onder auspiciën van de **ministeries van Financiën en Justitie** is het **Nederlands Taxonomieproject (NTP)** gestart. Dit project moet leiden tot nationale standaarden voor digitale financiële rapportages. De Belastingdienst, de Kamers van Koophandel en het CBS participeren in het project als de ontvangende partijen van de rapportages. Aan het CBS is gevraagd het beheer van de taxonomie voor zijn rekening te nemen. Het start- en testjaar is 2006. In 2007 moeten de systemen in productie genomen worden.

De eerste resultaten van de **Veiligheidsmonitor** worden in 2006 gepubliceerd. Dit betreft voornamelijk nationale gegevens over veiligheid, die in de loop van 2006 zullen worden uitgebreid met regionale gegevens over veiligheid. De Veiligheidsmonitor is een *shared services* project met de **ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties**.

Met **De Nederlandsche Bank** (DNB) worden gegevens uitgewisseld voor het **project Kwartaalsectorrekeningen voor de niet-financiële vennootschappen**. In 2006 wordt deze samenwerking verder uitgebreid. Het CBS en DNB stemmen de onderzoeksprogramma's en publicatieschema's op elkaar af om overlap te voorkomen. Tevens krijgt het CBS de beschikking over microdata van het Nederlands huishoudens panel, dat onder meer gegevens bevat over financiële gedrag, het beslissingsgedrag inzake oudedagsvoorzieningen, betalingsgedrag en gevoelsinflatie.

In samenwerking met het **Instituut voor Verslavingsonderzoek** (IVO) publiceert het CBS in oktober 2006 voor het eerst een gestandaardiseerde set van kengetallen over **druggebruik**. Het CBS participeert door POLS-data (Permanent Onderzoek Leefsituatie) beschikbaar te stellen en een bijdrage te leveren aan de nieuwe Zorgkosten-Zorggebruik-publicatie die onder leiding van het RIVM voor het ministerie van VWS wordt uitgevoerd.

In opdracht van het **ministerie van VWS** is een pilot uitgevoerd voor het opzetten van een **jeugdmonitor** bestaande uit een website met databank. Bij definitieve gunning van het project (voor 5 jaar) zal in 2006 de website verder worden ontwikkeld en zal een publicatiereeks worden gestart met feiten en cijfers over de Jeugd in Nederland.

Om de basis voor de index van het producentenvertrouwen te verbreden wordt vanaf 2006 naast de eigen CBS data ook gebruik gemaakt van conjunctuurtestmateriaal van andere instanties, met name materiaal van **TNS/NIPO en EIB**.

De officiële lancering van **DANS**, het nieuwe instituut voor *Data Archiving and Networked Services*, door KNAW en NWO gezamenlijk is aanleiding om de termen van de microbestandsovereenkomst met NWO, die sinds 1994 vrijwel ongewijzigd van kracht is geweest, te herzien. De uitvoering van deze overeenkomst wordt binnen het CBS gecentraliseerd bij het Centrum voor Beleidsstatistiek (zie onder). Daarnaast zullen de relaties met de wetenschappelijke wereld verder worden uitgebouwd.

2.3 Centrum voor Beleidsstatistiek

Het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) heeft als doel om in de **ad-hoc vraag naar statistische informatie** van departementen en planbureaus te kunnen voorzien. Voortvloeiend uit de ambitie om met deze dienstverlening meer departementen te gaan bedienen, is voor 2006 een verdere uitbreiding van de capaciteit voorzien. Uitgangspunt is dat de kosten van die uitbreiding worden gedekt door inkomsten uit nieuwe opdrachten. Het CvB zal, naast het onderzoek dat het zelf uitvoert, ook als 'loket' functioneren voor werkzaamheden die elders binnen het CBS worden uitgevoerd.

Ook de levering van **microdatabestanden** en de voorzieningen voor het *on-site* of via *remote access* of *remote execution* verrichten van analyses op microdata zijn in het Centrum geconcentreerd. De evaluatie van een op dit moment lopende pilot met *remote access* is in mei 2006 voorzien, waarna - uitgaande van een positief oordeel - algemene uitrol kan plaatsvinden. Hiermee positioneert het CBS zich op dit terrein in de wereldtop.

In 2006 zal door het verbeteren en standaardiseren van de documentatie van binnen het CBS beschikbare microbestanden het aantal microbestanden dat voor *on-site*, *remote-access* of *remote-execution* analyses beschikbaar is, fors toenemen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de groeiende vraag vanuit met name de wetenschappelijke hoek.

3. Regulier statistisch programma

In het reguliere werkprogramma vinden belangrijke **vernieuwingen** plaats. Het gaat daarbij niet om grote wijzigingen in de aard of omvang van de statistische output, maar om aanpassingen in de bestaande **verwerkingsmethoden of programmatuur**. Of om wijzigingen die moeten leiden tot een output die de **gebruiker beter bedient**. Voorbeelden van dit laatste zijn het beschikbaar komen van een nieuwe regionale bevolkings- en huishoudensprognose, een eerste publicatie over Zorgrekeningen en de verbetering van de informatiewaarde van de gegevens over de internationale handel in goederen.

De statistische waarneming en verwerking vragen jaarlijks om een beoordeling in hoeverre aanpassingen zijn vereist. Bij deze veranderingen in de reguliere statistiekproductie gaat het met name om het realiseren van de volgende doelstellingen:

- reductie van de administratieve lasten;
- verhoging van de efficiency;
- kwaliteitsborging.

Het CBS streeft een **vermindering van de administratieve lastendruk** bij bedrijven en instellingen na. Dit wordt vooral gerealiseerd door een grootschalig statistisch hergebruik van gegevens die de samenleving toch al voor andere doeleinden vastlegt, zoals gegevens van de Belastingdienst. Eind 2006 zal de enquêtedruk met ten minste 25% zijn teruggebracht ten opzichte van 2002. Eind 2004 was reeds een reductie bereikt van rond de 14 %. Cijfers over 2005 zijn nog niet bekend, maar de verwachting is dat met name door een verhoging van de waarnemingsdrempel bij de statistiek van de Internationale Handel de vermindering aanzienlijk zal zijn. Een verdere reductie wordt in 2006 bereikt door vermindering van het van het aantal variabelen in de productiestatistieken, vermindering van de directe waarneming bij de korte-termijn statistieken en het reeds in hoofdstuk 2 genoemde gebruik van de gegevens die door de Belastingdienst en het UWV worden verzameld in het kader van de **Wet WALVIS**. De reductie van de lastendruk in 2006 ten opzichte van 2004 zal naar schatting nog eens zo'n 10% bedragen. Het CBS voldoet zo aan de taakstelling op dit terrein.

Verder is aan het CBS een taakstelling opgelegd op het gebied van **doelmatigheid**. Dit betekent dat de reguliere statistiekproductie jaarlijks een efficiencywinst dient te genereren. Voor 2006 zal met name efficiencywinst worden geboekt door bij de economische statistieken meer gebruik te maken van elektronisch waarnemen (programma *e-waarnemen*). In totaal dient het CBS in 2006 een doelmatigheidswinst van ca. 20 vte. te halen.

Het CBS heeft de afgelopen jaren veranderingen doorgevoerd in de wijze van statistiekproductie, met name door de invoering van generieke verwerkingssystemen. Ook in 2006 worden deze veranderingen verder doorgezet. Daarnaast dienen vanuit het oogpunt van de **kwaliteit** van de statistische processen de gebruikte methoden en systemen te worden onderhouden, zal de doorlooptijd van een aantal statistieken worden bekort en wordt ingespeeld op wijzigingen in wet- en regelgeving en in externe bronnen van waaruit het CBS de statistische informatie samenstelt.

Een belangrijke wijziging voor de statistiekproductie wordt in 2006 bereikt door de afronding van het herontwerp van het Algemeen Bedrijfsregister, het CBS-register met alle statistische eenheden met betrekking tot ondernemingen en instellingen. Ook de uitvoering van het Masterplan ICT (zie hoofdstuk 5) draagt via de bouw van generieke systemen bij aan het realiseren van kwalitatieve verbeteringen naast de bijdrage daarvan aan de doelmatigheidstaakstellingen.

De belangrijkste ontwikkelingen in het reguliere werkprogramma zijn, gerangschikt naar statistisch hoofdthema, opgenomen in **bijlage A**.

4. Programmavernieuwing

In het Meerjarenprogramma 2004-2008 is de basis gelegd voor een omvangrijke programmavernieuwing van uiteindelijk 140 vte. Het tempo van de vernieuwing wordt grotendeels bepaald door de financiële ruimte die beschikbaar komt door de ingezette programmavermindering. In de jaren 2004-2008 worden daartoe statistieken verminderd of geschrapt. De daarmee gepaard gaande personele reductie bedraagt in totaal ongeveer 200 vte. De tegenwaarde daarvan is beschikbaar voor programmavernieuwing. Omdat nieuwe statistieken en projecten een hoogwaardiger inbreng vereisen dan de geschrapte onderdelen kunnen uiteindelijk ongeveer 140 vte. voor vernieuwing ingezet worden.

De selectie en prioritering van nieuwe relevante statistische informatie heeft via enkele stappen plaatsgevonden waarbij externe belanghebbenden zijn geconsulteerd. Dit heeft geleid tot een lijst van **17 speerpunten**. De CCS heeft deze gefiatteerd en ingedeeld in drie prioriteitscategorieën.

In 2004 én 2005 zijn de eerste 14 formatieplaatsen toegekend aan de speerpunten met de hoogste prioriteit; In 2006 worden de inspanningen voor deze speerpunten geïntensiveerd en kan ook worden gestart met invulling van de speerpunten van de tweede prioriteit. Er zijn **projectbeschrijvingen** opgesteld voor alle speerpunten van de eerste en tweede prioriteit. Voor 2006 zijn op basis van kwaliteitscriteria en verwachte output van de concurrerende projecten 37 vte. capaciteit toegewezen. Bij die toekenning is gelet op **concreetheid** van de output in 2006, de organisatie en de **urgentie** in het licht van de ontwikkelingen sinds 2003. Dat heeft in een aantal gevallen geleid tot het combineren van speerpunten. De toegekende 37 vte. is meer dan eerder in het Meerjarenprogramma (28 vte.) was gepland. Onderuitputting in 2005 maakte het mogelijk bepaalde activiteiten uit 2006 naar voren te halen. In 2006 ontstaat daardoor ruimte om extra vte. aan de speerpunten toe te wijzen. Eind 2006 zullen daarmee 51 van de 140 tot en met 2008 voorziene formatieplaatsen voor programmavernieuwing ingezet zijn.

Tabel 4.1: Capaciteitstoedeling MJP speerpunten

speerpunt	2004		2006	Totaal
	MJP	2005		
1 / 9 Sociale dynamiek & Uitbreiding arbeidsrekeningen	15	2	5	7
2 Microdata-infrastructuur	5	2	3	5
3 Lange tijdreeksen	5	2	0	2
4 Gezondheid, welzijn en zorg	15	3	6.3	9,3
5 Vergrijzing; sociaal- en macro-economisch	10	3	5	8
6 Ruimte, wonen en mobiliteit	5	2	2	4
7 Onderwijs; macro-economisch & benutting onderwijsnummer	5	0	4	4
8 / 14 Kenniseconomie; sectoren & analyse productiviteit	15	0	4	4
10 / 11 Verdieping verbreding handel en diensten & Verbeterde prijs en volume-informatie	35	0	4.5	4,5
12 Snelle conjunctuurindicatoren	15	0	0	0
13 Rechtsbescherming en veiligheid; rekeningen en SSB satelliet	5	0	3.2	3,2
15 Internationaal economische relaties	5	0	0	0
16 Benchmarking bedrijven	5	0	0	0
17 Prestatie-indicatoren overheid	0	0	0	0
Totaal	140	14	37	51

De speerpunten vormen een invulling van de CBS-strategie om zo mogelijk een **geïntegreerde beschrijving van actuele maatschappelijke thema's** te bereiken. Zoveel mogelijk worden hierbij centrale externe registraties benut. Door deze benadering worden raakvlakken tussen een aantal speerpunten zichtbaar. In die gevallen is gekozen voor een bundeling van de onderwerpen zowel naar inhoud als naar projectaansturing. De oorspronkelijke speerpunten 1 en 9, 8 en 14 en 10 en 11 zijn om die reden samengevoegd.

In **bijlage B** is per speerpunt een beschrijving opgenomen van de activiteiten in 2006.

5. Procesvernieuwing: business architectuur

Na een voorzichtige start in 2005 zal in 2006 de verdere procesvernieuwing bij het CBS nader vorm gaan krijgen. Medio 2005 is het Masterplan ICT Werkdocument 1: *Rekenen op statistiek* goedgekeurd. Het Masterplan is het belangrijkste kader voor de procesvernieuwing voor het CBS in de komende jaren.

In de eerste helft van 2006 wordt een CBS-brede **businesss architectuur** uitgewerkt. Deze heeft een sturende rol bij de vernieuwing van de inrichting van het statistisch proces en moet leiden tot meer kwaliteit, transparantie en doelmatigheid. Door middel van het ICT-Masterplan zal een nieuwe ICT infrastructuur gerealiseerd worden, met als belangrijkste kenmerken:

- Overgang van een statistiek-specifieke infrastructuur (“stovepipe’s”) naar een generieke CBS brede infrastructuur;
- Verschuiving van primaire naar secundaire waarneming;
- Uniform beschikbaar stellen van data uit verschillende bronnen, zodat flexibel en themagericht gepubliceerd kan worden.

Voor 2006 is een vijftal CBS-brede kernprojecten voorzien. Het kernproject **Waarneming** werkt - uitgaande van de CBS-brede waarneemstrategie – de (deel)processen van het waarneemproces uit en ontwikkelt de voor de uitvoering van deze (deel)processen benodigde systemen. Per 1 oktober 2006 zal een voorziening voor e-waarnemen operationeel zijn. Het kernproject **Data Infrastructuur Gegevens en RegisterOpslag tbv Statistiek (DIGROS)** stelt de richtlijnen en een model voor de opslag en uitwisseling van data op en zorgt voor generieke systemen voor dataopslag en –retrieval. Door het kernproject **Remote access** worden in 2006 de eerste (verbeterde) toegangsfaciliteiten voor microdata op bredere schaal beschikbaar gesteld. Voor het kernproject **Regelgestuurde verwerking** wordt gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden om de flexibiliteit van het statistische verwerkingsproces te verhogen en de efficiency qua onderhoudskosten te verlagen. Het kernproject **Metadataservices** ontwikkelt centrale metaservers voor generiek gebruik van meta-data in alle delen van het statistisch proces.

Mogelijk zal er op basis van de ontwikkelde business architectuur en een nadere analyse nog een enkel kernproject aan deze vijf worden toegevoegd.

6. Internationale ontwikkelingen en EU-uitbreidingen

6.1 Europese Statistische Systeem

Van alles wat er zich op internationaal niveau afspeelt in de statistiek zijn voor het CBS-jaarplan vooral de Europese ontwikkelingen van belang. In beleidsmatig opzicht zal de discussie over de kwaliteit van de cijfers, vooral in het kader van de *Excessive Deficit Procedure* (EDP), veel aandacht krijgen. Er wordt een verordening van kracht die de Commissie (Eurostat) meer bevoegdheid geeft om methodologisch onderzoek te doen naar het statistisch bronmateriaal. De Nationale Statistische Instituten dienen uitgebreide rapportages op te stellen en deel te nemen in deze onderzoeken. Hiermee verbonden is de *European Code of Practice*. Deze code bevat principes die de onafhankelijkheid en kwaliteit van de statistiek moet waarborgen. Eurostat en de lidstaten zullen deze code in 2006 doorvoeren.

Het CBS heeft zich aangemeld voor het leiderschap van een *Centre of Excellence* (CENEX) voor statistische geheimhouding. Samen met zes andere Europese landen wil het CBS in deze CENEX het voortouw nemen bij het ontwikkelen van producten en activiteiten op het gebied van statistische geheimhouding, zoals *statistical disclosure control*, waar het gehele Europese Statistisch System van kan profiteren.

In 2006 moet een verdere vernelling en uitbreiding worden gerealiseerd van de **Principle European Economic Indicators** (bijvoorbeeld over vacatures). Deze zijn nodig om snelle, op EU/EMU niveau geaggregeerde kerncijfers te kunnen samenstellen. In het kader van de EMU-statistiek past ook de uitbreiding en verdere versnelling van de korte-termijnstatistieken (Short Term Statistics) en bijvoorbeeld het samenstellen van maandelijks i.p.v. kwartaalgegevens over de commerciële dienstverlening.

Een volledig overzicht van programma-uitbreidingen als gevolg van EU-verplichtingen is opgenomen in **bijlage C**.

6.2 EU-claim 6^e tranche

Voor 2006 en volgende jaren is te voorzien dat een aantal nieuwe EU-verordeningen van kracht worden die tot een noodzakelijke uitbreiding van de werkzaamheden bij het CBS zullen leiden. Om die uitbreiding te kunnen financieren zijn extra middelen gevraagd. Het betreft deels capaciteit benodigd voor de ontwikkeling van de gevraagde informatie, deels voor de productie daarvan. In tabel 6.1 is aangegeven om welke onderwerpen het gaat en welke capaciteit daarmee gemoeid is. De claim is ingediend bij Financiën en zal bij de Voorjaarsnota gehonoreerd moeten worden.

Tabel 6.1: Capaciteit EU-uitbreidingen 6^e tranche (VTE's)

Project	2006	2007	2008	2009
Herziening SBI nav herziening NACE 2007	2,0	9,0	0,4	-
Integratie kwartaalcijfers niet-financiële ondernemingen	1,0	1,0	1,0	1,0
Versnelling STS commerciële dienstverlening	1,1	1,1		
Uitbreiding verplichtingen GNI committee en EDP protocol	2,5	2,5	2,5	2,5
Kwaliteitsverbetering Financiële rekeningen en balansen (MUFA-levering DNB)	2,0	2,0	2,0	2,0
Statistieken over asiel en migratie	1,0	1,0	1,0	1,0
Statistieken over sociale zekerheid	1,0	1,0	1,0	1,0
Totaal	10,6	17,6	7,9	7,5

6.3 Verenigde Naties

In 2006 zal in het kader van de Verenigde Naties de discussie over de herziening van het mondiale System of National Accounts (SNA '93) intensief worden gevoerd. Dit met het oog op de inwerkingtreding van een herziene SNA in 2008. De wijzigingen in het SNA zullen uiteindelijk ook weer resulteren in aanpassingen van het Europese Systeem van Economische en Regionale Rekeningen (ESER '95). Voor de nationale rekeningenproductie heeft dit consequenties vanaf, op zijn vroegst, 2010.

6.4 Internationale samenwerking

Na een positieve evaluatie van de resultaten in 2005 zal het CBS in 2006 de **technische assistentie** aan Turkije, Litouwen en Suriname voortzetten. Begin 2006 wordt besloten welke projecten hiervoor in aanmerking komen. Naast de hulp aan deze drie landen wil het CBS de technische assistentie concentreren op themagebieden waarbij het internationaal als toonaangevend wordt gezien, zoals Nationale Rekeningen, disseminatie op het web (StatLine en metaservers) en Statistical Disclosure Control. Het CBS gaat tijdelijk De Nederlandsche Bank (DNB) assisteren bij het ondersteunen van de Centrale Bank van Kroatië.

In 2005 heeft het CBS het verzoek gekregen om het in huis ontwikkelde **StatLine** en ondersteunende software aan zusterorganisaties te leveren. Zoals dat ook voor **Blaise** het geval is, zal hiervoor een beleid worden geformuleerd en zal de prijsstelling worden vastgesteld.

Tenslotte participeert het CBS in de organisatie van internationale cursussen zoals "National Accounts in Practice" die in juli 2006 zal plaatsvinden.

7. Kwaliteitszorg

Het CBS houdt zich met betrekking tot zijn statistieken al gedurende een aantal jaren bezig met kwaliteitszorg. In 2006 wordt het accent verder verlegd van beschrijving en borging van processen naar de kwaliteit van de statistische eindproducten.

De gewenste kwaliteit van de output wordt in de komende jaren vastgelegd in een **statistisch normenkader**. Alle statistische output moet er uiteindelijk aan gaan voldoen. Het accent kan per statistiek of statistisch proces verschillen. In 2006 wordt daartoe gestart met een **risico-analyse voor een aantal belangrijke, imagobepalende statistieken**. Die analyse moet inzicht geven in de risico's ten aanzien van de kwaliteit van de cijfers op aspecten als beschikbaarheid, nauwkeurigheid, actualiteit, tijdigheid, consistentie, relevantie en reproduceerbaarheid van de output.

Het gaat bij deze aanpak van de kwaliteitszorg om het verschaffen van duidelijkheid over zowel de kwaliteit van de producten als over de manier waarop het product tot stand komt: de processen en hun samenhang in de **productieketen**. De keten van waarneming tot output loopt veelal over divisiegrenzen heen. Dat vraagt om extra aandacht voor een goede borging van de keten. Een werkwijze waarbij zowel aan de kwaliteit van het product als aan proceskenmerken aandacht wordt geschonken, inclusief de samenhang in de productieketen, is recentelijk toegepast binnen het onderzoek naar de Kwaliteit Raming Economische Statistieken en heeft goed gewerkt.

Ook in 2006 zullen één of meer van dergelijke productieketens onder de loep genomen worden, bijvoorbeeld de keten van arbeidsmarktstatistieken (van de enquête beroepsbevolking tot de arbeidsrekeningen). Voor de statistieken die een ketenafhankelijkheid vertonen worden daarnaast sowieso op jaarbasis één à twee bijeenkomsten met alle betrokken partijen belegd, o.a. om het **ketenmanagement** uitvoerig te bespreken, om verantwoordelijkheden, onderlinge afhankelijkheden en afspraken te expliciteren en om problemen daarin te bespreken en op te lossen. Daarbij wordt voortgebouwd op de **procesbeschrijvingen** voor het VIR, maar de processen zullen meer in samenhang en in het verband van de totale procesketen worden bekeken.

De inbreng vanuit de **statistische methodologie** en de **procesmethodologie** is daarbij essentieel. De lessen die uit bovengenoemde aanpak worden getrokken vormen de basis voor een nog te formuleren breder kwaliteitsbeleid voor de statistiekproductie, met aandacht voor de organisatorische aspecten.

Door middel van minimaal 6 **audits** op de kwaliteit van de producten en de kwaliteit van de processen wordt daarnaast in 2006 getoetst of processen daadwerkelijk uitgevoerd worden zoals ze zijn beschreven, en of ze leiden tot het gewenste resultaat.

8. Bedrijfsvoering

8.1 Financiën en Planning & Control

De in 2005 ingezette noodzakelijke **verbetering van de bedrijfsvoering** wordt in 2006 voortgezet. Naast financial control zal de centrale staf Bedrijfsvoering (CBV) zich in 2006 steeds meer gaan richten op de operational control. Hiermee wordt de aandacht naast rechtmatigheid ook op doelmatigheid gericht. Daarnaast zal CBV zich nadrukkelijker positioneren als adviseur van de organisatie op financieel-bedrijfseconomisch gebied. Begin 2006 wordt een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd en wordt aan de kwaliteit van de medewerkers gewerkt.

De **controlerende functie** bij financiële transacties wordt versterkt en de financieel-administratieve processen worden geoptimaliseerd, ook bij inkoop en aanbesteding.

De sector **Handhaving** zal in 2006 naar verwachting 10.000 dossiers in behandeling nemen. Door deze handhaving verbetert de respons waardoor de rappelinspanningen van de statistische divisies kunnen afnemen, de gegevens uit primaire waarneming sneller beschikbaar komen en het aantal primaire waarnemingen per saldo kan afnemen. De netto opbrengst uit boetes en dwangsommen kan oplopen tot zo'n € 300.000.

Het aangescherpte **jaarplanproces** en de **verbeterde P&C-cyclus** zal in 2006 het management in staat stellen op cruciale onderdelen de statistiekproductie, de belangrijkste projecten en de bedrijfsvoering beter te monitoren en, ondermeer op basis van prognoses, waar nodig bij te sturen.

8.2 Human Resource Management

Met het personeelsbeleid moet in 2006 een belangrijke stap worden gezet in de richting van een effectievere en efficiëntere aanpak, met een nadrukkelijker sturing op output en resultaten. Het ontwikkelt zich in de richting van een volwaardig 'Human resource management' waarbij de personeelsfunctie geleidelijk meer wordt ingebed in het management. De doelstellingen en resultaatgebieden van de Centrale staf Personeel en Organisatie (CPO) zijn derhalve primair gericht op het adequaat en professioneel ondersteunen van het lijnmanagement. Het concept van Integraal Management vormt hierbij de leidraad. De organisatie van CPO zal hierop moeten worden ingericht. Hiertoe worden nadere voorstellen ontwikkeld.

Met het oog op alle grote veranderprocessen en nieuwe ontwikkelingen is **voldoende gekwalificeerd personeel** bij het CBS een noodzaak. Om de instroom van goed opgeleide medewerkers te bewerkstelligen, wordt voor het **wervingsbeleid** een meer centrale aanpak gekozen. In de eerste maanden van 2006 zal een wervingscampagne worden gevoerd.

Voor het stimuleren van de externe mobiliteit en de begeleiding van medewerkers bij de noodzakelijke uitstroom wordt een **uitstroomorganisatie** opgezet die in het eerste kwartaal van 2006 operationeel moet zijn.

Om de verdere invulling van het principe van integraal management te stimuleren blijft **Management Development** ook in 2006 een speerpunt in het HRM-beleid. Het management-ontwikkelingsprogramma zal daartoe een vervolg krijgen.

Daarnaast staat in 2006 evenals in 2005 de **herziening van het functiegebouw** en de verdere upgrading van de **interne administratieve systemen** op de agenda.

8.3 Informatie en Communicatie Technologie

Medio 2005 is het Masterplan ICT werkdocument 1: *Rekenen op statistiek* goedgekeurd. In het kader van het Masterplan wordt in de eerste helft van 2006 een CBS-brede **business architectuur** opgesteld die de basis vormt voor de methodologische en ICT-vernieuwing bij het CBS in de komende jaren.

De van de businessarchitectuur afgeleide informatiearchitectuur beschrijft alle gegevens en gegevensstromen binnen het CBS zelf en tussen het CBS en zijn omgeving. Aansluitend beschrijft de **applicatiearchitectuur** de benodigde systemen en de onderlinge samenhang tussen de diverse systemen. De voor de uitvoering van deze systemen benodigde technische infrastructuur wordt vastgelegd in de **technische architectuur**. Eind 2005 is een start gemaakt met het ontwikkelen van de verschillende architecturen.

Parallel hieraan wordt de **ICT-organisatie** gereorganiseerd opdat een moderne ICT-divisie ontstaat waar service, bouw en beheer op ICT-gebied met name de primaire processen van het CBS adequaat ondersteunen. De uitvoering van het inrichten van de nieuwe divisie TNM is gestart in 2005, maar neemt ook nog heel 2006 en een deel van 2007 in beslag.

Voor de realisatie van het ICT Masterplan is een additioneel budget van € 62 miljoen beschikbaar. Het plan leidt tot een besparing van 180 vte. Deze besparing is nodig om de structureel hogere automatiseringskosten in de toekomst te kunnen financieren.

9. Risicoparagraaf

9.1 Externe risico's

Het CBS werkt met vele (overheids)partijen samen. Mede hierdoor was het de afgelopen jaren mogelijk de administratieve lasten terug te brengen. Zo wordt nu zeer intensief gebruik gemaakt van de gegevens van de Belastingdienst. Ook zijn deze samenwerkingsverbanden essentieel voor het verhogen van de efficiency van het bureau. Daarmee is het CBS echter tevens kwetsbaar geworden voor eventuele tegenslagen bij de voortgang van **overheidsbrede initiatieven**. Het gebruik van administratieve gegevens van andere overheidsinstellingen ter vervanging of aanvulling van eigen enquêtes houdt in het algemeen een risico van **discontinuïteit** in. Door regelmatig overleg met de betrokken leveranciers worden de risico's van dergelijke veranderingen zoveel mogelijk beperkt.

- **WALVIS**

Vanaf 2006 zal de loonaangifte gecentraliseerd verlopen via de belastingdienst, die deze data zal doorleveren aan het UWV. Ook het CBS zal deze dataset gaan gebruiken voor de arbeid- en loonstatistieken bij bedrijven. Inmiddels is duidelijk dat deze gegevens niet meteen vanaf het begin van het jaar voldoende kwaliteit zullen hebben om statistieken mee te maken. Naar verwachting zal dit pas in de tweede helft van het jaar het geval zijn. Als maatregel heeft het CBS gekozen voor het in de lucht houden van de mogelijkheid van eigen enquëtering. Hierover zijn met de grote salarisverwerkende bureaus afspraken gemaakt.

- **Bedrijvenregister**

In 2005 is versie 1.0 van het Basisbedrijvenregister (BBR) gerealiseerd. In deze versie is een koppeling tot stand gebracht tussen het Handelsregister en het register van de Belastingdienst. Dit betekent dat vanaf 2006 het Algemeen Bedrijvenregister (ABR) van het CBS gevoed kan worden met bedrijfsgegevens die een betere koppeling met de aangiftegegevens van de Belastingdienst mogelijk maken. Hiervoor heeft een herontwerp van het ABR plaatsgevonden. Het gaat hierbij onder meer om de vennootschapsbelasting, de winstaangifte van zelfstandigen en de BTW-aangifte.

In 2006 wordt gewerkt aan versie BBR 2.0 dat zal moeten uitgroeien tot een authentiek register van bedrijven en instellingen in Nederland. Verder zal in de komende jaren het Bedrijven- en instellingennummer (BIN) worden geïntroduceerd.

De voortgang van de projecten op het gebied van het bedrijvenregister zijn sterk bepalend voor de mogelijkheden van het CBS om de kwaliteit van de bedrijvenstatistieken te verbeteren en de administratieve lasten te verlagen.

Als maatregel heeft het CBS gekozen voor een zeer nauwe betrokkenheid bij de uitvoering van de genoemde projecten. Dit maakt het maximaal mogelijk problemen tijdig te signaleren, bij te dragen aan de oplossing daarvan en waar nodig de richting van de projecten bij te sturen.

- **GBO.Overheid**

Per 1 januari start formeel de gemeenschappelijke beheerorganisatie van de overheid. De GBO.Overheid is een organisatie die verantwoordelijk wordt voor het beheer van de basisvoorzieningen voor de Elektronische Overheid (DigiD, Overheidstransactiepoort (OTP), Police Authority (PA), Open Standaarden en GovCert). Het CBS heeft de afgelopen jaren ingezet op het gebruik van deze voorzieningen. Het gebrek aan voortgang bij GBO.Overheid beïnvloedt dus de mogelijkheden van het CBS om snelheid te maken.

Daar waar nodig zullen de eigen instrumenten worden ingezet, verbeterd en onderhouden. Daarnaast streeft het CBS naar voldoende invloed in de sturingsorganen van GBO.Overheid, zodat in het programma voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van het CBS.

Een andere externe afhankelijkheid betreft de positie van het CBS op de **arbeidsmarkt** voor goed opgeleide onderzoekers, automatiseerders en projectleiders. Voor de nieuwe ontwikkelingen die in 2006 veel aandacht krijgen, zoals de ruime invulling van de speerpunten en de vernieuwing van de automatisering, is instroom van goed opgeleide medewerkers noodzakelijk. Als maatregel zal het CBS in de komende maanden zich via een eigen campagne laten zien op de arbeidsmarkt, waarbij expliciet gemikt wordt op de genoemde doelgroep.

9.2 Interne risico's

Een belangrijk risico vormt - onvermijdelijk - de uitvoering van een omvangrijk en veelomvattend project als het **ICT Masterplan**. Het waarborgen van de aansluiting tussen ICT- en organisatieontwikkeling, de beheersbaarheid van de ICT vernieuwing, de kostenbeheersing van het project en het resultaat en de aansluiting op de publieke ICT-infrastructuur vormen de belangrijkste risicofactoren. Een goede programma-organisatie met voldoende aandacht voor control en kwaliteitsbewaking, standaardisatie en waar mogelijk concentratie en gedegen intern overleg moeten deze risico's zoveel mogelijk beperken.

Het **Algemeen Bedrijfsregister** (ABR) vormt een belangrijke basis voor veel bedrijfseconomische statistieken. Het herontwerp van dit ABR wordt in 2006 afgerond. Indien er vertraging optreedt in het beschikbaar komen van het herontworpen ABR, of indien bij de implementatie zou blijken dat het kwalitatief onvoldoende hoogwaardige populatiegegevens oplevert, kunnen de statistische processen van de economische basisstatistieken ernstig in gevaar komen. Om dit risico te beperken zal nog enige tijd met het oude systeem worden schaduwgedraaid. Momenteel wordt een risicoanalyse uitgevoerd door een extern bureau, waarbij wordt nagegaan of de genomen maatregelen voldoende zijn.

Bijlage A: Voornaamste ontwikkelingen reguliere statistisch programma

---

Deze bijlage geeft een overzicht van de voornaamste veranderingen die in 2006 optreden in het reguliere statistische programma. Het betreft hier een opsomming aan de hand van de verschillende thema's, waaruit het CBS-werkprogramma is opgebouwd.

Inhoud	blz.
1. Mensen en hun activiteiten	18
2. Het bedrijfsleven	22
3. De quartaire sector	25
4. Economie	27
5. Milieu	30
6. Regionale statistieken	30

Inleiding

De statistieken van het CBS geven een cijfermatige beschrijving van de Nederlandse samenleving. Daartoe wordt een breed scala aan statistieken samengesteld over de leefsituatie, de sociaal-economische en de sociaal demografische ontwikkeling van de Nederlandse bevolking. Het bedrijfsleven wordt beschreven door middel van statistische informatie over de bedrijfstakken. Naast financiële gegevens publiceert het CBS gegevens over het aantal bedrijven en de veranderingen daarin (de economische demografie), de landbouwstructuur en de landbouwproductie, het energieverbruik, gegevens over verkeer en vervoer, cultuur en recreatie, zorg, rechtsbescherming en veiligheid, wetenschap en technologie, internationale handel en milieu. De economische situatie in Nederland wordt statistisch in kaart gebracht aan de hand van macro-economische kerngegevens zoals inflatie, werkloosheid, werkgelegenheid, conjunctuur, economische groei en overheidstekorten. Daarnaast wordt alle statistische informatie waar nodig regionaal uitgesplitst en wordt Nederland ruimtelijk in kaart gebracht.

De statistieken die het CBS produceert, worden gebruikt door ministeries, parlement, planbureaus, De Nederlandsche Bank, Europese instellingen, internationale organisaties, bedrijfsleven, werkgevers- en werknemersorganisaties, branche-organisaties, toezichthouders, adviesraden van de overheid, onderzoeksinstellingen voor beleid en wetenschap, maatschappelijke instellingen, studenten en onderzoekers, media en geïnteresseerde particulieren. Zo spelen de gegevens van de Nationale rekeningen en de inflatiecijfers een belangrijke rol bij de beoordeling en formulering van het macro-economische en het monetaire beleid en vormen de werkloosheidscijfers en koopkrachtcijfers belangrijke indicatoren voor het sociaal-economisch beleid. Regionale gegevens vormen de basis voor verdeling van Rijksmiddelen over de lokale overheden. De bevolkingsprognoses zijn een onmisbaar hulpmiddel voor de planning van de woningbouw, scholenbouw, aanbod van zorg en maatschappelijke voorzieningen en de ruimtelijke ordening.

Binnen de bestaande capaciteit vinden jaarlijks programma-aanpassingen plaats, die ervoor zorgen dat de output **de gebruiker beter bedient**. Deze vernieuwing is ingegeven vanuit de behoefte de kwaliteit van de reguliere output in termen van relevantie en actualiteit te handhaven en in te spelen op wijzigingen in wet- en regelgeving. Voorbeelden van dit soort programma-aanpassingen zijn het beschikbaar komen van een nieuwe regionale bevolkings- en huishoudensprognose, een eerste publicatie over Zorgrekeningen, verbetering van de infor-

matiewaarde van de internationale handel in goederen en uitbreiding van het aantal microdatabestanden voor onderzoek door derden. In de onderstaande uitwerking zijn deze veranderingen opgenomen onder het kopje **Statistiekproductie**.

De overige wijzigingen in het reguliere statistische programma vloeien voort uit het realiseren van de doelstellingen verbonden aan de statistiekproductie van het CBS, te weten **vermindering van de lastendruk** voor berichtgevers, verhoging van de **efficiency**, verbetering van de **kwaliteitsborging en klein onderhoud** dat voortvloeit uit wijzigingen in externe databronnen en daarmee gepaard gaande noodzakelijke aanpassingen van methoden en technieken.

Vermindering van de lastendruk voor berichtgevers wordt hoofdzakelijk gerealiseerd door meer gebruik van secundaire bronnen, via reductie van het aantal papieren vragenlijsten en uitbreiding van *e*-waarneming. Verhoging van de efficiency wordt bereikt door verdere standaardisatie van waarnemings- en verwerkingsprocessen. Kwaliteitsborging wordt nagestreefd door betere waarneming en verwerking van voor de statistiek cruciale grote ondernemingen, verhoging van de respons door ondermeer een verbeterde handhaving voor bedrijven en instellingen, reductie van de verschillen tussen voorlopige en definitieve cijfers en verbetering van de tijdigheid van publicaties via StatLine en leveringen aan Eurostat.

In het onderstaande wordt per thema uit het CBS-werkprogramma aangegeven wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn. Daarbij wordt voor de vier aandachtsgebieden (Statistiekproductie, Reductie administratieve lasten, Verhoging efficiency en Kwaliteitsborging en regulier onderhoud) een puntsgewijze opsomming gegeven. Hierbij wordt in iedere alinea een ander onderwerp beschreven.

1. Mensen en hun activiteiten

Geplande publicaties

Persberichten en webartikelen	Monografieën, periodieken en publicaties in de StatLine databank
Bevolkingsontwikkeling (elk kwartaal) Werkgelegenheid (elk kwartaal) Ziekteverzuim (elk kwartaal) Sociale uitkeringen (elk kwartaal) Bevolkingsprognose (jaarlijks) Omvang en samenstelling van de beroepsbevolking (jaarlijks) Arbeidsomstandigheden (jaarlijks) Gezondheid en zorggebruik (jaarlijks) Verkeersdoden (jaarlijks) Criminaliteit (jaarlijks)	Bevolkingstrends Demografische kerncijfers per gemeente Allochtonen in Nederland Gezondheidsmonitor van de bevolking Zorgkosten-Zorggebruik Arbeidsgehandicaptenmonitor Jaarboek Onderwijs in cijfers Armoedebericht Vakanties van Nederlanders Jeugdmonitor Integratiekaart Wetenschappelijk Jaarrapport Integratie Sociaal-economische trends Sociale monitor

Statistieken over mensen en hun activiteiten hebben betrekking op onderwerpen als bevolkingsontwikkeling, gezondheid, onderwijs, werkgelegenheid, ziekteverzuim en arbeidsomstandigheden, koopkracht, consumptie en sociale uitkeringen.

De door het CBS opgestelde prognoses van bevolking en huishoudens vormen essentiële bouwstenen voor planning van scholenbouw, woningbouw en zorg en overheidsvoorzieningen. Loonstatistieken zijn onder meer van belang voor het meten van de concurrentiekracht

van de Nederlandse economie en de onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden tussen de sociale partners. Statistieken over bijstand en reïntegratie zijn onmisbaar voor het volgen van het lokale beleid op het terrein van werk en inkomen. Informatie uit de inkomensstatistieken en het Budgetonderzoek wordt onder meer gebruikt bij de signalering van armoede en sociale uitsluiting. De Enquête Beroepsbevolking levert onmisbare informatie over werkloosheid, het zoeken naar werk en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Het Permanent Onderzoek Leefsituatie levert vele indicatoren voor periodieke rapportages over de gezondheid van de bevolking, emancipatiebeleid, jeugdbeleid, ouderenbeleid, gehandicaptenbeleid en over andere kwetsbare groepen in de samenleving. Het Sociaal Statistisch Bestand biedt beleidsmakers en onderzoekers onder meer informatie over de flexibiliteit van de arbeidsmarkt, de integratie van allochtonen in de samenleving en het handhaven van de veiligheid in Nederland.

Statistiekproductie

In februari 2006 worden voorlopige cijfers over de **bevolkingsomvang en –samenstelling** per 1 januari 2006 gepubliceerd. In december 2006 wordt een nieuwe **bevolkingsprognose** voor de lange termijn gepubliceerd.

Het gebruik van de individuele **doodsoorzaakgegevens** voor statistische en wetenschappelijke doelen dat mogelijk is op basis van artikel 42a van de CBS-wet zal in 2006 verder toenemen.

Voor het thema **gezondheid** wordt op basis van het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS) de reguliere output over gezondheidsstatus, leefstijlen en zorggebruik in 2006 voortgezet. Nieuw is dat in samenwerking met het Instituut voor VerslavingsOnderzoek (IVO) voor het eerst ook een gestandaardiseerde set van kengetallen over drugsgebruik wordt gepubliceerd. Deze cijfers komen in oktober 2006 uit. Het CBS participeert door POLS-data beschikbaar te stellen en een bijdrage te leveren aan de nieuwe publicatie over Zorgkosten-Zorggebruik, die onder leiding van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) voor het ministerie van VWS wordt uitgevoerd. Vanaf 2006 voorziet het CBS regulier in landelijke en regionale cijfers van de gezonde levensverwachting, op basis van een nieuwe berekeningswijze die samen met het RIVM en TNO Kwaliteit van Leven is uitgewerkt. Met cijfers over de gezonde levensverwachting wordt voorzien in een van de belangrijkste (wettelijk verplichte) EU-kernindicatoren.

De reguliere publicaties over **maatschappelijke participatie en vrijetijdsbesteding** worden in 2006 voortgezet. In tegenstelling tot eerdere jaren zijn de gegevens thans niet meer afkomstig uit het Permanent Onderzoek Leefsituatie, maar uit een, in het vierde kwartaal van 2005, separaat uitgevoerde telefonische enquête. In overleg met het ministerie van VWS is de meting van het vrijwilligerswerk verder uitgebreid. In samenwerking met het Sociaal en Cultureel Planbureau worden in 2006 aparte publicaties aan dit onderwerp gewijd.

Voor het onderdeel **milieu** worden in 2006 kerncijfers over geluid- en geurhinder gepubliceerd en in de webpublicatie "Milieu en Natuur Compendium" van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu opgenomen. Deze cijfers zijn eveneens afkomstig uit de hierboven genoemde in het vierde kwartaal van 2005 separaat uitgevoerde telefonische enquête. Door inkorting van de vragenlijst vervalt conform het lopende Meerjarenprogramma vanaf 2006 een aantal aanvullende gedragsindicatoren met betrekking tot het milieu.

Op het terrein van **veiligheid** ligt in 2006 de nadruk op uitvoering, analyse en rapportage van de, in vergelijking met 2005, in omvang aanmerkelijk uitgebreide Veiligheidsmonitor Rijk 2006. Dit onderzoek wordt in het kader van de samenwerkingsovereenkomst met de ministeries van BZK en van Justitie uitgevoerd. Conform de gemaakte afspraken zal vanaf het tweede kwartaal van 2006 in samenwerking met beide ministeries worden gepubliceerd.

Begin 2006 komt binnen het CBS een register beschikbaar waarin alle bij het CBS beschikbare gegevens over de hoogst behaalde opleiding zijn verzameld. Op basis hiervan zal de statistische informatie over het **opleidingsniveau van de bevolking** worden vergroot.

De reguliere structuurinformatie over de **beroepsbevolking** komt op jaarbasis beschikbaar. In 2006 wordt in kader van het Europese "Labour Force Survey" gerapporteerd over de ad-hoc module 2005 over de **verzoening van werk en gezinsleven**. Daarnaast wordt de data verwerkt van de ad-hoc module 2006 die gaat over de **overgang van werk naar pensioenering**. Dit leidt in 2007 tot output.

Medio 2006 wordt het vierjaarlijkse EU-verplichte **Arbeidskostenonderzoek** (met resultaten over 2004) aan Eurostat opgeleverd.

Het tweejaarlijkse **structuuronderzoek naar vacatures** wordt in september 2006 uitgevoerd.

In samenwerking met het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) wordt het **Armoedebericht 2006** samengesteld. Hierin worden de belangrijkste kerncijfers en ramingen over armoede opgenomen. Conform het vernieuwde samenwerkingsprotocol dat het CBS met het SCP heeft gesloten, wordt deze gezamenlijke papieren publicatie eens in de twee jaar door het CBS uitgebracht. In de tussenliggende jaren verschijnt de Armoedemonitor.

Met betrekking tot de reguliere **Vermogensstatistiek** wordt een tijdreeks 2000-2004 samengesteld die eind 2006 gereed is.

Vanaf het verslagjaar 2003 is de enquêtering voor het **Sociaal-economisch Panelonderzoek** (SEP) beëindigd. Het onderzoek wordt thans gebaseerd op secundaire bronnen. De eerste administratieve peilingen van het Sociaal-economisch Panelonderzoek worden begin 2006 ter beschikking gesteld aan externe gebruikers.

In het kader van de CBS-doelstelling te komen tot integrale, gekoppelde, geïntegreerde en terreindekkende microbestanden wordt in 2006 het **Sociaal Statistisch Bestand** (SSB) op verschillende manieren uitgebreid. Naast de StatLine-publicaties worden op basis van het SSB ongeveer twintig artikelen gepubliceerd in CBS- en externe tijdschriften en bundels. Binnen het SSB wordt een onderscheid gemaakt tussen de SSB-kern en de SSB-satellieten.

In de SSB-kern zijn de belangrijkste (sociaal-)demografische en sociaal-economische kenmerken van de bevolking opgenomen. De kern wordt in 2006 uitgebreid met de hoogst behaalde opleiding (voor ongeveer de helft van de bevolking), het al of niet wonen in een koopwoning, familierelaties en inkomensgegevens van personen en huishoudens. Naast actualisering van de bestaande elf, worden vier nieuwe StatLine-publicaties samengesteld uit deze gegevens.

Voor specifieke onderwerpen zijn SSB-satellieten ontwikkeld. Daarin worden de voor het desbetreffende onderwerp relevante kenmerken overgenomen uit de SSB-kern en aangevuld met de register- en enquête-informatie die over dit onderwerp wordt geïntegreerd. In 2006 zal de conceptuele basis voor de keuzes omtrent welke informatie in de SSB-kern thuis hoort en welke informatie in satellieten moet worden opgenomen, worden verstevigd. De bestaande SSB-satellieten voor veiligheid, sociale dynamiek, onderwijs, ruimtelijke en sociale mobiliteit en allochtonen worden verder uitgebreid. De eerste drie worden onder meer benut in de verdere uitwerking van de desbetreffende speerpunten. De SSB-satelliet Ruimtelijke en sociale mobiliteit zal leiden tot een nieuwe StatLine-publicatie waarin aan de hand van de kenmerken van de inkomende en uitgaande bevolking het ontstaan van concentratiewijken wordt beschreven.

Reductie administratieve lasten

Vanaf begin 2006 moeten werkgevers per individuele werknemer maandelijks aangiften loonheffing verstrekken aan de Belastingdienst in het kader van de Wet financiering sociale verzekeringen. De werknemersgegevens worden opgeslagen in de Polisadministratie van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen. Het CBS is één van de wettelijke afnemers van deze Polisadministratie. Hierdoor is het mogelijk de statistieken over de werkgelegenheids- en loonontwikkeling te baseren op deze nieuwe gegevensbron. Het CBS beëindigt

daarom in de loop van 2006 de eigen **Enquête Werkgelegenheid en Lonen**. Dit betekent een forse lastendrukvermindering voor het bedrijfsleven.

In samenwerking met het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) wordt onderzocht in hoeverre **vacaturestatistieken** geheel dan wel gedeeltelijk kunnen worden gebaseerd op de vacaturebank van het CWI.

Verhoging efficiency

Vanaf 2006 worden maandelijks voorlopige cijfers over de **bevolkingsomvang en -samenstelling** gepubliceerd. Hierdoor kan bij de persoonsenquêtes efficiënter worden gewerkt, omdat het ophoogkader actueler is.

Het **onderwijsnummer** wordt op steeds meer plaatsen in de onderwijswereld ingevoerd en de daarop gebaseerde bestanden kunnen daarom steeds meer als statistiekbron dienen. Zo wordt in het middelbaar beroepsonderwijs in 2006 gestart met de invoering van het onderwijsnummer. De leerlingencijfers voor het voortgezet onderwijs worden grotendeels op de onderwijsnummerbestanden gebaseerd. In 2006 participeert het CBS met het ministerie van OCW in het project ééncijfer-voortgezet-onderwijs en gaat het harmonisatieproject ééncijfer-middelbaar-beroepsonderwijs van start.

De driemaandelijkse **vacature-enquête** wordt begin 2006 grotendeels telefonisch afgenomen. De doorlooptijd kan daardoor worden teruggebracht tot de in Europees verband afgesproken 45 dagen. In de loop van 2006 wordt geleidelijk overgegaan op *e*-waarneming.

In 2006 zijn de **statistieken over bijstandsuitkeringen, werkloosheidsuitkeringen en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen** volledig gebaseerd op het “betalingenconcept”. De doorlooptijd van de bijstandsstatistiek wordt daardoor teruggebracht van gemiddeld zes maanden tot circa twee maanden. Tevens worden in 2006 in overleg met het ministerie van SZW en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) voorbereidingen getroffen om vanaf 2007 of 2008 de gegevens in de Polisadministratie van het UWV ook als bron te gaan gebruiken voor de reguliere uitkeringsstatistieken.

Om tot een grotere efficiency te komen bij het proces van **enquêtering bij personen** wordt nieuw enquête-administratiesysteem gebouwd, hetgeen mogelijkheden biedt verschillende vormen van ondervraging (face-to-face, schriftelijk, telefonisch of via Internet) te combineren en waarmee kan worden ingespeeld op wensen van te enquêteren personen wat betreft de wijze waarop zij door het CBS worden benaderd. Verder wordt in 2006 *e*-waarneming voor het Budgetonderzoek geïntroduceerd.

Kwaliteitsborging en regulier onderhoud

De koppeling van gegevens over **ouders en kinderen** op basis van de bevolkingsadministratie verschaft nieuwe statistische informatie over de relaties tussen opeenvolgende generaties. Onderzoek hiernaar leidt tot ten minste twee artikelen.

Onderzoek naar **demografische levenslopen** zal zich in het bijzonder richten op de dynamiek in huishoudensvorming en -ontbinding. Een betere ontsluiting van de huishoudensstatistiek leidt tot verbeterde inzichten in de diversiteit van samenleefvormen, zoals stiefgezinnen.

Om de kwaliteit van de **doodsoorzakenstatistiek** te verhogen worden voorlichtingsacties richting artsen ondernomen en wordt een aanvang gemaakt met een herontwerp van deze statistiek gebaseerd op digitale aanlevering van de doodsoorzaakgegevens.

Met het ministerie van OCW wordt een meerjaarlijks gezamenlijk werkprogramma opgesteld voor de benutting van het **onderwijsnummer**, waarin de OCW-uitvoeringsorganisatie CFI onderwijsnummerbestanden verrijkt met gecoördineerde telvariabelen en het CBS onderwijscijfers (standen, stromen en rendementen) uitdiept met achtergrondinformatie afkomstig van andere thema's dan wel thema-overstijgende statistieken samenstelt (zoals overgang onderwijs-arbeidsmarkt). In 2006 wordt – passend bij de informatiebehoefte van het ministe-

rie van OCW – de eerste statistiek over het **voortgezet en/of hoger onderwijs** verbijzonderd met achtergrondgegevens van leerlingen en ouders die vanuit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) beschikbaar zijn.

De maand- en kwartaalcijfers over de **beroepsbevolking** worden verbeterd, waardoor deze cijfers beter aansluiten bij registraties en bij de Eurostat-cijfers van het “Labour Force Survey”. De informatie op kwartaalbasis wordt hierdoor uitgebreid.

Om de statistieken over de **werkgelegenheids- en loonontwikkeling** te kunnen baseren op de Polisadministratie van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen als nieuwe gegevensbron wordt het ontwikkelproject “WALVIS” (naar de Wet Administratieve Lastenverlichting en Vereenvoudiging In Sociale-verzekeringswetten) in 2006 afgerond. Voor de opslagsystemen wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij CBS-generieke systemen. Een onderdeel van het project is verder het voorkomen en herstellen van de trendbreuk die door de invoering van de Wet WALVIS ontstaat in de werkgelegenheids- en loonstatistieken.

De Polisadministratie bevat geen informatie over de **regionale verdeling van banen**. Deze informatie is onmisbaar voor statistieken over regionale werkgelegenheid en de Regionale rekeningen. In 2006 wordt een project uitgevoerd om ook na 2006 deze informatie te kunnen blijven samenstellen, in principe gebaseerd op secundaire bronnen zoals de vestigingsinformatie uit het Algemeen Bedrijfsregister.

Het **Inkomens Informatie Systeem** wordt geconfronteerd met de gevolgen van de nieuwe fiscale toeslagen (huur, zorg en kinderopvang) en wordt aangepast om de gewijzigde input te kunnen verwerken. In 2006 wordt de inhaalslag (om via versnelling te komen tot de “één-op-één norm”) van publicaties over inkomen afgerond met het beschikbaar komen van voorlopige cijfers voor de **Inkomensstatistiek 2005**. De cijfers over de jaren 2001–2004 worden definitief gemaakt en die over de jaren 1996–2000 worden gereviseerd, zodat een consistente tienjarige tijdreeks van inkomensstatistieken beschikbaar komt.

Op de uitkomsten van het **Budgetonderzoek 2005** zal een trendbreukanalyse plaatsvinden, waarbij de gevolgen van het nieuwe design voor de uitkomsten in kaart worden gebracht en waarbij trendbreuken waar nodig en mogelijk gecorrigeerd worden.

De publicaties van het **Consumenten Conjunctuur Onderzoek** worden medio 2006 uitgebreid met nieuwe tabellen in StatLine, waarbij de index van het consumentenvertrouwen op kwartaalbasis wordt uitgesplitst naar achtergrondkenmerken van de respondenten.

2. Het bedrijfsleven

Geplande publicaties

Persberichten en webartikelen	Monografieën, periodieken en publicaties in de StatLine databank
Omzet en productie industrie (maandelijks) Omzet detailhandel (maandelijks) Omzet horeca (elk kwartaal) Woningbouw (elk kwartaal) Oogstraming akkerbouw (jaarlijks)	Duurzame energie in Nederland Industriemonitor Kerncijfers groothandel Kwartaalbericht detailhandel Land- en tuinbouwcijfers

Statistieken over het bedrijfsleven hebben betrekking op het aantal ondernemingen en omzetten, kosten en bedrijfsresultaten per bedrijfstak, woningbouw, energieverbruik, vervoersstromen en financiële markten. Deze informatie vormt het fundament voor de beschrijving

van het functioneren van de Nederlandse economie en vindt met name zijn weg naar ministeries, Europese Commissie, het Centraal Planbureau en het georganiseerde bedrijfsleven.

Statistiekproductie

Het beginpunt van de informatieverzameling voor statistieken over het bedrijfsleven is het **Algemeen Bedrijfsregister** (ABR). In 2006 wordt het herontwerp ABR afgerond. Daarin wordt onder meer een betere ontsluiting van secundaire bronnen, zoals gegevens van de Belastingdienst, mogelijk (zie ook onder Kwaliteitsborging en klein onderhoud). Twaalf keer per jaar wordt een update van het register uitgebracht.

De statistieken **Economische demografie** en **Financiën van ondernemingen** leveren in 2006 de reguliere output op. Ook wordt meegewerkt aan enkele Europese pilots met betrekking tot "**Foreign Affiliate Trade**" (inward en outward FATS). In 2006 wordt volledige aansluiting tussen FATS en de Europese "Structural Business Statistics" (SBS) gerealiseerd.

Het statistisch programma op het terrein van **landbouw en visserij** wordt vrijwel geheel door de Europese informatiebehoefte bepaald. De grootste levering betreft de uitkomsten van de Landbouwtelling ("Farm Structure Survey"), een enquête onder alle 90 000 agrarische bedrijven in Nederland. In juli 2006 worden gedetailleerde uitkomsten aan Eurostat geleverd.

Het programma van **Prodcom-, korte termijn- en jaarstatistieken over het commerciële bedrijfsleven** wordt uitgevoerd. De uitkomsten van de bouwnijverheid zullen worden geïntegreerd met uitkomsten van andere statistieken over deze bedrijfstak, zoals de prijzen en het aantal gereedgekomen nieuwbouwwoningen.

In 2006 wordt output over de mobiliteit van personen samengesteld op basis van enquêtegegevens uit het **Mobiliteitsonderzoek Nederland**. Deze gegevens zijn verzameld door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en worden kosteloos aan het CBS ter beschikking gesteld. Tevens wordt onderzocht in hoeverre additionele output mogelijk is door een combinatie met gegevens uit het Sociaal Statistisch Bestand.

De reguliere output van de **statistieken van financiële instellingen en markten** betreft de jaar- en kwartaalrekeningen van financiële instellingen, de jaarrekening financiële markten en de maandcijfers over de financiële markten. Met ingang van het eerste kwartaal 2006 wordt de **kwartaalstatistiek over de balanssamenstelling van verzekeraars en pensioenfondsen** overgedragen aan De Nederlandsche Bank. Met de beëindiging van deze CBS-statistiek vervalt ook het uitbrengen van het kwartaalpersbericht.

Reductie administratieve lasten

Een **systematische screening van digitale registers** in 2006 heeft tot doel gebruik van registers te maximaliseren, een aantal concrete toepassingen van register pilot-projecten te initiëren en expliciet aandacht te besteden aan het vergroten van expertise over het gebruik van registers. Hierdoor worden mogelijkheden gecreëerd de administratieve lastendruk voor het bedrijfsleven verder te reduceren.

In samenwerking met het programma ICTAL, het Bedrijfschap Horeca en Catering en het Hoofdbedrijfschap Detailhandel worden door een praktijktest **Elektronisch Gestandaardiseerde Statistiekuitvraag** (EGS) CBS-gegevens uit geautomatiseerde kassasystemen afgeapt en via de Overheidstransactiepoort aan het CBS geleverd. Deze praktijktest moet in 2006 leiden tot een uitspraak over de bruikbaarheid van de gegevens die rechtstreeks uit kassasystemen worden gehaald.

Bij de korte-termijnstatistieken wordt in 2006 begonnen met de implementatie van de resultaten van **korte-termijnstatistieken in golven**.

Uit onderzoek is duidelijk geworden, welke strata van de jaarlijkse **productiestatistieken** van bedrijfstakken op basis van registerinformatie kunnen worden geschat. Voor deze strata zijn door het CBS geen papieren vragenlijsten meer uitgezonden. In 2006 wordt gewerkt aan

het implementeren van maatregelen, waarmee cijfers over deze strata samengesteld kunnen worden. In het voorjaar van 2006 wordt voor de productiestatistieken over 2005 voor vijf vragenlijsten een elektronische variant aangeboden aan maximaal 7 000 berichtgevers. Ten slotte wordt in 2006 gewerkt aan het verder digitaliseren van statistieken afkomstig van het bedrijfsleven.

Het gebruik van **klantenbestanden van energiebedrijven** wordt verder ontwikkeld. De in 2003 en 2004 ontvangen klantenbestanden resulteren in het tweede kwartaal van 2006 in publicabele uitkomsten. Deze ontwikkeling draagt bij aan de reductie van de administratieve lastendruk.

In 2006 komt de nieuwbouw van het verwerkingssysteem **vastgoed** gereed. Het betreft de gegevensverzameling en bestandsopbouw van de verleende bouwvergunningen, de woningstatistiek en uiteindelijk het woningvoorraadregister. Met het nieuwe systeem kan één van de vragenlijsten (aanleveren adresmutaties) naar de gemeenten komen te vervallen.

De **statistiek van de binnenvaart** is in 2006 volledig gebaseerd op registers.

Verhoging efficiency

Voor het **Algemeen Bedrijfsregister** wordt in 2006 een automatische typeermodule ontwikkeld waarmee bedrijven geautomatiseerd van een economische activiteitencode (SBI) kunnen worden voorzien.

Het integratiesysteem voor de energiestatistieken, dat resulteert in een totale **energiebalans voor Nederland**, wordt herzien waardoor op een meer efficiënte wijze een kloppende balans wordt geproduceerd. Eind 2006 zal de nieuwe methode geïmplementeerd zijn.

Aan het voorbereiden van het elektronisch inwinnen van de gemeentelijke opgaven van **verleende bouwvergunningen en gereedgekomen woningen** wordt in 2006 verder gewerkt.

De respons bij de **statistieken van het wegvervoer** krijgt een impuls door de implementatie van het XML-standaardbericht. Hierdoor worden de gevraagde gegevens automatisch uit de administratie gehaald bij de grote ondernemingen.

Kwaliteitsborging en regulier onderhoud

In 2006 wordt het herontwerp van het **Algemeen Bedrijfsregister** (ABR) afgerond. Dit zal een grote invloed hebben op de productieprocessen op het CBS. Op de wat langere termijn biedt het nieuwe ABR - via het Basis Bedrijven Register - een veel betere aansluiting op externe bronnen, met name de gegevens afkomstig van de Belastingdienst. Medio 2006 zal alle voorziene functionaliteit van het nieuwe ABR gereed zijn. De effecten van het herontworpen ABR op de uitkomsten van de statistieken zijn dan onderzocht. Voor het "profilen" van ondernemingen – het statistisch opdelen van ondernemingen in min of meer homogene productie-eenheden – wordt met de invoering van het herontworpen ABR een nieuwe methode ingevoerd. Hiermee komt de kwaliteit van het "profilen" op een hoger niveau. De herziene Standaard Bedrijfsindeling (SBI) zal per 1 januari 2008 volledig geïmplementeerd moeten zijn. Dit betekent dat in 2006 en 2007 de conversie van oude naar nieuwe SBI-classificatie plaats zal vinden.

Naast het borgen van het verwerkingsproces van de **statistieken over de industrie** ligt de nadruk op micro-consistentie en verder ontwikkelen en implementeren van kwaliteitsindicatoren.

Het gebruik van biobrandstoffen in het wegverkeer wordt in 2006 door de overheid verder gestimuleerd. Om dit statistisch goed te kunnen volgen, wordt het verbruik hiervan geïntegreerd in de bestaande **energiestatistieken**. Daarmee wordt tevens voldaan aan een bestaande Europese verplichting.

Bij de **statistieken van de persoonlijke en zakelijke dienstverlening** gaat de aandacht vooral uit naar de borging van het primaire proces. In de zomer van 2006 loopt een aantal derogaties in Europese statistiekverordeningen af. Dat betekent dat voor een aantal bran-

ches binnen de overige zakelijke dienstverlening de kwartaalstatistieken versneld worden van 90 naar 60 dagen.

3. De quartaire sector

Geplande publicaties

Persberichten en webartikelen	Monografieën, periodieken en publicaties in de StatLine databank
EMU-saldo van de overheid (jaarlijks) Lokale lasten (jaarlijks) Faillissementen (jaarlijks) Zorgrekeningen (jaarlijks)	Brandweerstatistiek Criminaliteit en rechtshandhaving Jaarboek Thuiszorg Kunstzinnige vorming Rechtspraak in Nederland Toerisme en recreatie in cijfers Toerisme in Nederland; het gebruik van logiesaccommodaties Zorgrekeningen Zorg in Nederland

Statistieken over de quartaire sector hebben betrekking op de financiën van de verschillende overheden, gezondheidszorg, welzijnszorg, cultuur, vrijetijdsbesteding, rechtsbescherming en veiligheid. Informatie over inkomsten en uitgaven van gemeenten is voor het ministerie van Financiën onder meer van belang om te constateren of het totale financieringstekort van de overheid binnen de Europese normen blijft. Onderwijsbeleid, gezondheidszorgbeleid, jeugdbeleid en cultuurbeleid zijn sterk afhankelijk van statistieken over kosten, financiering en gebruik van voorzieningen. Handhaven van veiligheid en bestrijding van criminaliteit vragen om statistische informatie over politie, misdrijven en delicten en rechtspraak. Op het terrein van de volksgezondheid vindt op brede schaal samenwerking plaats met onderzoekers.

Statistiekproductie

Over de **overheidsfinanciën** wordt in 2006 output samengesteld over de jaar- en kwartaalrekeningen decentrale overheid, de begrotingen decentrale overheid, de jaar- en kwartaalrekeningen centrale overheid, de jaar- en kwartaalrekening van de wettelijke sociale verzekering en de jaar- en kwartaalrekeningen van het onderwijs. De meeste output dient als input voor de Nationale rekeningen. De jaarrekeningen worden ook opgeleverd aan derden.

Evenals in 2005 wordt al eind april een voorlopig cijfer van de **belastingcapaciteit van gemeenten** op basis van de Wet Waardering onroerende zaken samengesteld.

In 2006 komt de eerste volwaardige publicatie "**Zorgrekeningen**" tot stand als opvolger van de tot dusverre gepubliceerde "working papers". Daarnaast krijgen cijfers van de Zorgrekeningen een plaats op de "Kosten van Ziekte" website van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), die in 2006 volledig vernieuwd wordt. Activiteiten in een internationale context staan hoog op de agenda. Zo wordt de internationale gegevenslevering aangesloten op de nieuwe opzet van de Zorgrekeningen. Verder worden de mogelijkheden voor verdere uitbreiding en detaillering van deze gegevenslevering onderzocht, tegen de achtergrond van de in ontwikkeling zijnde Europese regelgeving die naar verwachting in 2007 van kracht wordt.

Op basis van gegevens uit het **Continu Vakantie Onderzoek** worden nieuwe publicaties samengesteld in de reeks "Toerisme en Recreatie" van het CBS en het Nederlands Research

Instituut voor Recreatie en Toerisme. Tevens zal in 2006 de telefonische waarneming plaatsvinden voor het vijfjaarlijkse **Onderzoek Dagrecreatie**.

Medio 2006 komen de resultaten beschikbaar van het sociaal-economisch onderzoek **Inkomend Toerisme**, waaraan het CBS een bijdrage levert in opdracht van het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen. De resultaten zijn ondermeer belangrijk voor de satelliet "Toerisme in Nederland" van de Nationale rekeningen en de Reisverkeersbalans.

Op het terrein van **statistieken over rechtsbescherming en veiligheid** wordt het reguliere programma uitgevoerd. Hierin is ook begrepen het schrijven van artikelen ten behoeve van externe publicaties zoals de Jeugdmonitor (op verzoek van het ministerie van VWS), het Wetenschappelijk Jaarrapport Integratie (samenwerkingsverband tussen CBS, Sociaal en Cultureel Planbureau en het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie) en de Integratiekaart (samenwerkingsverband tussen CBS en het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum van het ministerie van Justitie).

Reductie administratieve lasten

De **financiële statistieken over het onderwijs** schakelen in 2006 volledig over op het gebruik van elektronische bestanden van de OCW-uitvoeringsorganisatie CFI bij samenstelling van de macrogegevens over het onderwijs ten behoeve van de Nationale rekeningen.

Verhoging efficiency

Bij de waarneming voor de **statistieken over de overheidsfinanciën** wordt in 2006 verder aangesloten op voor het CBS generieke systemen, zoals de overdracht van het rappelleerwerk naar het Contact Center Outbound.

In 2006 wordt het herontwerp van diverse **statistieken op het terrein van cultuur en vrijetijdsbesteding** voorbereid, nl. die van podiumkunsten, musea en sport. Bij de statistiek over de podiumkunsten betekent dit dat er verschillende secundaire datastromen worden geïntegreerd, waardoor de bestaande statistiek wordt verbeterd en verbreed. Bij de statistiek over de musea wordt een haalbaarheidsstudie gedaan naar een nieuwe opzet. De nieuwe opzet behelst eens per vier jaar een structuuronderzoek (nu eens per 2 jaar) en elk jaar een snelle statistiek over bezoekersaantallen.

Kwaliteitsborging en regulier onderhoud

Bij de **statistieken over de overheidsfinanciën** wordt voor die over de centrale overheid gebruik gemaakt van een nieuwe methode voor het verzamelen en verwerken van financiële kwartaalgegevens van agentschappen. Voor de samenstelling van de jaarrekeningen van de decentrale overheden wordt volledig overgestapt op het gewijzigde verwerkingsproces, waarbij wordt uitgegaan van brongegevens uit de "informatie voor derden-matrices". Dit leidt ook tot een nieuwe set gegevens die zullen worden gepubliceerd op zowel macro-, meso- als microniveau.

In 2006 wordt een prototype ontwikkeld voor een intern **zorgeenhedenregister**, dat de rugengraat gaat vormen voor functionele en institutionele zorgstatistieken en waarmee externe dataverzamelingen kunnen worden ontsloten. Dit register, dat als satellietregister van het Algemeen Bedrijfsregister (ABR) zal functioneren, maakt het mogelijk om de zorgpopulatie eenduidig te bepalen. Hiertoe worden ook functionele kenmerken aan het ABR gelinkt.

De bronstatistieken over **intramurale zorginstellingen** worden steeds vaker gemaakt op basis van een veelheid van bronnen. Daarom wordt in 2006 een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid om alle, uit interne en externe bronnen beschikbare, microdata over zorgaanbieders te integreren en op basis van deze geïntegreerde data samenhangende en kwalitatief betere statistische uitkomsten samen te stellen. Dit onderzoek zal leiden tot een eerste proeve van het "zorgstatistisch bestand" voor ziekenhuizen en verpleeghuizen.

In 2006 wordt de huidige opzet van de **sportonderzoeken** kritisch tegen het licht gehouden, waarbij een expliciete oriëntatie op gebruikers plaats vindt. Tevens wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is de sportonderzoeken van het CBS beter af te stemmen met onderzoeken van organisaties als NOC*NSF en het Mulier Instituut.

Door het gebruik van registers neemt in 2006 de kwaliteit en de hoeveelheid informatie van de **politie-statistiek** en de **insolventiestatistiek** toe. Er wordt onderzocht of aan de **faillissementsstatistiek** het onderwerp surséance van betalingen kan worden toegevoegd.

4. Economie

Geplande publicaties

Persberichten en webartikelen	Monografieën, periodieken en publicaties in de StatLine databank
Inflatie (maandelijks) Werkloosheid (maandelijks) Consumptie van huishoudens (maandelijks) Consumentenvertrouwen (maandelijks) Conjunctuurtest industrie (maandelijks) Internationale handel (maandelijks) Flashraming economische groei en banen (per kwartaal) Economische groei (per kwartaal) Werkgelegenheid en lonen (per kwartaal) Conjunctuurtest zakelijke diensten (per kwartaal) Investeringsverwachtingen (2x per jaar) Nationale Rekeningen (jaarlijks) EMU-saldo van de overheid (jaarlijks) Lokale lasten (jaarlijks) Sparen en lenen (jaarlijks) Bedrijfssparen (jaarlijks)	De Digitale Economie Kennis en economie De Nederlandse Conjunctuur De Nederlandse Economie Nationale Rekeningen

Het CBS beschrijft de Nederlandse economie op een samenhangende wijze via de Nationale rekeningen, conjunctuurindicatoren, statistieken over de internationale handel, prijzen, investeringen en innovatie. Informatie over de economische groei en inflatie is fundamenteel voor het overheidsbeleid, waaronder het beheersen van het financieringstekort van de overheid. De modellen van het Centraal Planbureau en De Nederlandsche Bank worden gevoed met informatie uit de Nationale rekeningen en over de internationale handel. De Europese Commissie en de Europese Centrale Bank zijn grootafnemers van CBS-statistieken over de Nederlandse economie. Gegevens over prijsontwikkelingen zijn onmisbaar voor de loononderhandelingen tussen werkgevers en werknemers. Conjunctuurinformatie wordt breed afgenomen door de media.

Statistiekproductie

Output over het thema **conjunctuur** betreft een aantal maandindicatoren, zoals het consumentenvertrouwen, producentenvertrouwen, consumptie van huishoudens, volumeontwikkeling bedrijfstakken en volume buitenlandse handel. Tevens wordt maandelijks de conjunctuurklok gepubliceerd en dagelijks het elektronische conjunctuurbericht. Daarnaast wordt de CBS-brede coördinatie verzorgd voor internationale verplichtingen voor economische korte

termijnstatistieken (o.a. die voor de Europese “Short-term Statistics”). Output betreft onder meer het leveren van bijdragen aan Europese statistische wetgeving.

De reguliere output van de **Nationale rekeningen** betreft tabellen over de Arbeidsmarkt-rekeningen, (kwartaal)sectorrekeningen, kwartaalrekeningen en regionale rekeningen, de Social Accounting Matrix (SAM), aanbod- en gebruikstabellen, de “National Accounting Matrix including Environmental Accounts” (NAMEA) en de Satelliet Rekeningen Toerisme (SRT).

De reguliere output van de **statistieken van de internationale handel in goederen en diensten** wordt in 2006 samengesteld.

Wat betreft de **statistieken van prijzen** wordt in 2006 output samengesteld over de consumentenprijsindex, de producentenprijsindex, de huurenquête en het “European Comparison Programme”. Over de consumentenprijsindex (CPI) wordt maandelijks een persbericht uitgebracht. Ook worden de resultaten van de CPI verwerkt in de publicaties “De Nederlandse Conjunctuur” en “De Nederlandse Economie”. Maandelijks worden consumentenprijsindexcijfers en producentenprijsindexcijfers voor industrie, energie, bouw en diensten opgeleverd aan Eurostat.

Het reguliere programma van de **statistieken over de investeringen en investeringsverwachtingen** wordt uitgevoerd.

Bij het samenstellen van de themapublicatie “**De Digitale Economie**” worden in 2006 nieuwe onderwerpen die van belang zijn voor de beschrijving van de informatiemaatschappij, meegenomen. Het betreft onder meer de relaties tussen ICT en productiviteit en het verplaatsen van ICT-activiteiten naar andere landen (ICT offshore outsourcing). Ook nieuwe ontwikkelingen op het gebied van ICT-dienstverlening krijgen zo veel mogelijk een plaats. Hierbij wordt gebruik gemaakt van informatie die elders reeds beschikbaar is en die in de integratieve opzet van de publicatie past.

Reductie administratieve lasten

Bij de berekening van de **consumentenprijsindex** wordt in 2006 op beperkte schaal een start gemaakt met de introductie van ketenwaarneming, dat wil zeggen het op een centraal punt verzamelen van prijsinformatie van landelijke winkelketens. Dit leidt tot een efficiënter waarneemproces en een reductie van de enquêtedruk.

Verhoging efficiency

Voor de diverse **producentenprijsindexcijfers** (PPI) wordt deels *e*-waarneming ingevoerd en zal gefaseerd worden aangesloten op CBS-generieke systemen en waarnemingsmethoden. Ook wordt onderzocht hoe het detailniveau van de PPI-industrie teruggebracht kan worden om reeds ingeboekte bezuinigingen te realiseren. Hierbij wordt de PPI-waarneming geanalyseerd en daar waar nodig verbeterd.

Kwaliteitsborging en regulier onderhoud

Op het gebied van de **bedrijvenconjunctuur** vinden in 2006 de volgende veranderingen plaats. Gestart wordt met het gebruik van Conjunctuurtestmateriaal van andere instanties, met name TNS/NIPO en het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid. De gevolgen van het herontwerp van het Algemeen Bedrijfsregister worden verwerkt in de conjunctuurtesten en de productie-indices. Wat betreft de waarneming van conjunctuurinformatie vindt verdere aansluiting op bij het CBS generieke verwerkingssystemen en op handhaving plaats. Tevens vindt een verbetering van de Conjunctuurtest plaats door het opnemen van incidentele vragen over actuele onderwerpen. Ook wordt het stelsel van productie-indices en producentenvertrouwen industrie uitgebreid naar andere bedrijfstakken.

De inhoud van de publicatie “**Nationale Rekeningen**” wordt in 2006 tegen het licht gehouden, hetgeen zal leiden tot een herontwerp van deze publicatie. Ook de StatLine-publicatie over de Nationale rekeningen wordt herzien om de consistentie met de papieren publicatie te

bewaken. Verder worden de nieuwe Eurostat-vragenlijsten op het gebied van het “European System of National Accounts” geïmplementeerd. Dit behelst een verandering van zowel de opzet van de vragenlijst als het verstrekken van meer informatie over recente jaren en tijdreeksen. De Europees verplichte statistieken van de kwartaalsectorrekeningen worden in 2006 in reguliere productie genomen. In de loop van de eerste helft van 2006 zullen verder herziene tijdreeksen Nationale rekeningen 1995-2000 verschijnen. In 2006 worden de NAMEA (“National Accounting Matrix including Environmental Accounts”) en de NAMWA (“National Accounting Matrix including Water Accounts”) voor het eerst op StatLine gepubliceerd. Daarnaast vindt uitbreiding van de NAMEA met “Waste Accounts” en “Energy Accounts” plaats.

De resultaten van de China-pilotstudie naar met name “**offshoring**” onder industriële bedrijven worden in 2006 aangewend voor een (onder meer in samenwerking met EZ) te starten breder onderzoek naar “offshoring”.

In 2006 wordt de reguliere output van de **statistieken van internationale handel in goederen en diensten** verder verbeterd en uitgebreid, waarbij de waarde van de totale internationale handel in goederen, voor zover Nederland daarmee te maken heeft, wordt ontleed in méér stromen dan thans worden onderscheiden. Zo wordt in 2006 de “echte” doorvoer (doorvoer waarbij geen administratieve handelingen worden verricht) toegevoegd. Verder worden er op concreet onderzoek gebaseerde voorstellen gedaan voor de reductie van de asymmetrieën in de internationale handel met Denemarken en met België. Voor de statistiek van de internationale handel in diensten wordt in 2006 het populatiekader vervangen, hetgeen leidt tot een grotere steekproef. Dit draagt bij aan een verhoging van de kwaliteit van de statistische resultaten. Het verwerkingsproces wordt, door het in productie nemen van een nieuw geautomatiseerd systeem met ingang van het eerste kwartaal 2006, aangepast om de hoeveelheid informatie op een juiste wijze te kunnen verwerken.

Bij de statistieken van het **reisverkeer** start in 2006 bij het uitgaand reisverkeer de dataverzameling van de “plastic-geldstroom” (gebruik van geldautomaten, credit en debit cards van ingezetenen in het buitenland opgesplitst naar land en soort uitgave). In 2006 wordt verder het Onderzoek Kostenstructuur Pakketreizen gehouden. Met de uitkomsten van dit onderzoek wordt op een meer verantwoorde manier een verdeling van de uitgaven aan pakketreizen richting Nederland en buitenland gemaakt. Bij het inkomend reisverkeer wordt gestart met het gebruik van reisverkeergegevens van de belangrijkste partnerlanden (Duitsland, België, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk). Met Duitsland worden al gegevens uitgewisseld.

In het kader van kwaliteitsborging worden de beschrijvingen van systemen en methoden geactualiseerd voor de berekening van de **consumentenprijsindex** en de **producentenprijsindex**.

In 2006 wordt het EU-gefinancierde onderzoek naar het **zwart en illegaal circuit in Nederland** uitgevoerd. Het resultaat is een eindrapport van het enquêteonderzoek waarin naast de uitkomsten ook de gebruikte methoden, technieken en analyses beschreven staan. Op basis van dit uitgebreide rapport wordt in het vierde kwartaal van 2006 een aantal artikelen geschreven, waarvan één artikel met historisch perspectief, één met internationaal perspectief en één voor het webmagazine. In het eerste kwartaal van 2007 wordt een seminar georganiseerd waar de onderzoeksmethode en uitkomsten aan de buitenwereld gepresenteerd worden.

5. Milieu

Geplande publicaties

Persberichten en webartikelen	Monografieën, periodieken en publicaties in de StatLine databank
	Monitor mineralen en mestwetgeving Natuurcompendium

Statistieken over het milieu beschrijven de door menselijke activiteiten veroorzaakte druk op het milieu en de kosten die de samenleving maakt om natuur en landschap te behouden. De informatie wordt met name gebruikt voor het beleid van de ministeries van LNV en VROM en voor periodieke rapportages van het Milieu en Natuur Planbureau.

Statistiekproductie

In het tweede en vierde kwartaal van 2006 worden voor het eerst gegevens aan Eurostat geleverd in het kader van de Europese Verordening **Afvalstoffenstatistiek**. Voor 2006 staat verder de enquête **Bestrijdingsmiddelengebruik door de overheid** weer op het programma. Het betreft een statistiek die eens in de 4 à 5 jaar wordt uitgevoerd. De reguliere productie van de **milieustatistieken** wordt in 2006 geheel uitgevoerd.

Met ingang van 2006 worden de **natuurstatistieken** op het CBS gecontinueerd als werkvoor-derdenproject in opdracht van het ministerie van LNV. Daarmee is voor deze statistiek voldaan aan de doelstelling van de herprioritering uit het Meerjarenprogramma. Het reguliere programma wordt vooral bepaald door rapportageverplichtingen in verband met Europese regelgeving (met name de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn), internationale verdragen en de nationale wetgeving. De gegevensleveringen vinden in het vierde kwartaal van 2006 plaats.

6. Regionale statistieken

Geplande publicaties

Persberichten en webartikelen	Monografieën, periodieken en publicaties in de StatLine databank
regionale economische jaarcijfers (jaarlijks)	Gemeente op maat Kerncijfers wijken en buurten Regionale Kerncijfers Nederland

Regionale statistieken brengen statistische informatie samen per regionaal gebied, zoals provincies, gemeenten, wijken en buurten. De informatie wordt breed gebruikt voor lokaal en regionaal beleid. Ook voor marktonderzoek vormen regionale statistieken een onmisbare bron. Regionale statistieken vormen verder de basis voor de verdeling van rijksgelden naar lagere overheden voor onder meer het Gemeentefonds, het Provinciefonds en het Fonds Werk en Bijstand.

Statistiekproductie

Medio 2006 komt de driejaarlijkse **Bodemstatistiek** (over 2003) gereed. Direct daarna wordt begonnen aan het samenstellen van het bestand van 2006.

In Europees verband wordt een derde onderzoek gehouden om gecoördineerde statistische informatie over de **grote steden** samen te stellen ("Urban Audit"). Het CBS levert de Nederlandse cijfers hiervoor.

Verhoging efficiency

Onderzoek zal plaatsvinden naar de mogelijkheid om mutaties in het **bodemgebruik** meer geautomatiseerd te traceren, zodat het verwerkingsproces kan worden versneld. Het onderzoek zal plaatsvinden in samenwerking met een extern bedrijf op basis van satellietbeelden van Nederland.

Kwaliteitsborging en regulier onderhoud

De publicatie "**Regionale Kerncijfers Nederland**" wordt geleidelijk uitgebouwd. Het aantal kenmerken neemt toe van 230 medio 2005 tot 290 eind 2006. In principe worden elke drie weken de uitkomsten geactualiseerd.

Voor de Regionale economische jaarcijfers wordt een eerste opzet gemaakt van **Regionale arbeidsmarktreceningen**.

De uitkomsten van het onderzoek naar bronnen en methoden voor versnelling van **regionale huishoudensrekeningen** en **regionale investeringen in vaste activa** zullen worden geïmplementeerd.

Na afronding van de revisie over 2001 worden ook voor de Regionale rekeningen (toegevoegde waarde en arbeidsvolume) **tijdreeksen** geconstrueerd. In het kader van de Europese NUTS-verordening dienen regionaal consistente tijdreeksen opgeleverd te worden.

Bijlage B: Beschrijving van de MJP-speerpunten

Inhoud	blz.
	33
1 & 9. Sociale dynamiek en Uitbreiding arbeidsrekeningen	34
2. Professionalisering microdata-infrastructuur	34
3. Lange tijdreeksen	34
4. Gezondheid, welzijn en zorg	34
5. Geïntegreerde informatievoorziening over vergrijzing	35
6. Ruimte, wonen en mobiliteit	36
7. Onderwijs	36
8 & 14. Kenniseconomie en Meting en analyse van productiviteit	37
10 & 11. Verbeterde prijs- en volume-informatie en Verdieping en verbreding van statistieken over handel en diensten	37
12. Snelle conjunctuurindicatoren	38
13. Samenhangende informatie over rechtsbescherming en veiligheid	38
15. Internationale economische relaties	38

1 & 9. Sociale dynamiek en Uitbreiding arbeidsrekeningen

Doel van het speerpunt sociale dynamiek is de verbetering van de statistische informatievoorziening over de sociaal-economische levensloop van mensen. Een belangrijk aspect daarvan vormt de dynamiek op de arbeidsmarkt. Deze wordt beschreven in het speerpunt arbeidsmarkt-rekeningen. Door beide speerpunten in één project op te nemen, kan de samenhang tussen arbeidsmarkt- en sociaal-economische dynamiek beschreven worden. Het project omvat vier aandachtsgebieden:

- a) Stromen tussen posities in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in het sociale-zekerheidsstelsel. Belangrijkste resultaten in 2006:
  - Uitbreiding StatLine-tabellen met veranderingen in de huishoudsituatie en de gevolgen daarvan voor maatschappelijke participatie;
  - Publicatie Webmagazine en WRR-verkenning over de relatie tussen krimp/groei van bedrijven en sociale mobiliteit van het personeel;
  - StatLine-tabellen waarin de stromen vanuit het onderwijs naar de arbeidsmarkt worden beschreven.
- b) De sociaal-economische integratie van immigranten. Belangrijkste resultaten in 2006:
  - Uitbreiding longitudinale databestanden met nieuwe gegevens over eerste en tweede generatie allochtonen;
  - Bijdrage aan een boekaflevering van Mens en Maatschappij met als thema Allochtonen in Nederland in Europees perspectief;
  - Publicatie over de invloed van demografische en sociaal-economische variabelen, conjunctuur en beleidsmaatregelen op arbeidsdeelname van immigranten.
- c) De combinatie van arbeid en zorg/kinderopvang, inclusief gegevens over kosten. Belangrijkste resultaten in 2006:

- Nieuwe StatLine-tabellen en minstens twee publicaties in Sociaal-Economische Trends over de gevolgen van zorgverplichtingen op arbeidsmarktparticipatie;
  - Uitkomsten van een haalbaarheidsonderzoek naar vervanging van uitvraag over kinderopvang door registerinformatie.
- d) Werkloosheids- en uitkeringsduur van uitkeringsontvangers. Belangrijkste resultaten:
- Nieuwe StatLine tabellen en publicaties over het aandeel van langdurig werklozen in werkloosheids- en uitkeringsduur;
  - Publicatie van een analyse naar de duur van werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid van immigranten.

Bovenstaande analyses en publicaties zijn mogelijk door de uitbreiding van arbeidsrekeningen met statistische informatie over de aanbodzijde van de arbeidsmarkt en arbeidsmarktstromen. Hierdoor ontstaat een compleet en samenhangend beeld van de arbeidsmarkt, inclusief dynamiek: de arbeidsmarkt-rekeningen. Naast de 2 vte uit 2004/2005 wordt in 2006 aan het geïntegreerde project Sociale dynamiek en Uitbreiding arbeidsrekeningen 5 vte toegewezen. In totaal zijn nu 7 vte beschikbaar.

2. Professionalisering microdata-infrastructuur

De vraag naar toegang tot CBS-microdata blijft groeien. Om deze wens te honoreren wordt per januari 2006 één loket gerealiseerd dat de levering van microdatabestanden, het bieden van on-site faciliteiten en faciliteiten voor remote access en remote execution coördineert: het Centrum voor Beleidsstatistiek.

In 2005 is de pilot OnSite@Home opgezet waarin de toegang tot CBS-microdata in de praktijk wordt gebracht. Op 31 maart 2006 wordt op basis van de gebruikerservaringen in deze pilot een projectvoorstel gepresenteerd voor bredere toepassing van OnSite@Home. Daarin krijgt het beveiligingsbeleid speciale aandacht en wordt een bekostigingsmodel voor het gebruik van CBS-data uitgewerkt.

Vanaf 1 februari 2006 start de opbouw van de microdata-infrastructuur. Om te beginnen worden de sociale *sample survey* microbestanden voor toegelaten onderzoekers toegankelijk gemaakt. Dit is uiterlijk 1 januari 2007 afgerond. Daarna volgen de microbestanden vanuit (gekoppelde) registraties inclusief het Sociaal Statistisch Bestand. Tot slot de Cerem-data. In 2006 is voor de realisatie van deze ambities 5 vte nodig. Aan dit speerpunt worden in 2006 3 extra formatieplaatsen toegewezen, waarmee het aantal van 5 vte bereikt wordt.

3. Lange tijdreeksen

De invulling van dit speerpunt is vooralsnog beperkt tot de opstelling van tijdreeksen van de Nationale rekeningen voor de periode 1970-2001 na revisie. Publicatie daarvan vindt deels in 2006 en deels in 2007 plaats. Eind 2006 is een plan van aanpak gereed voor het gefaseerd starten van tijdreeksprojecten binnen andere thema's. Naast de in 2004/2005 toegekende 2 vte worden in 2006 daarom geen extra formatieplaatsen voor dit speerpunt toegekend.

4. Gezondheid, welzijn en zorg

Het strategisch project Zorg startte enkele jaren geleden. Met de in 2004 en 2005 toegewezen capaciteit is inmiddels aanzienlijke voortgang geboekt. Zowel economische als sociale aspecten van het speerpunt worden belicht.

De belangrijkste resultaten in 2006:

- De eerste geïntegreerde publicatie Zorgrekeningen beschrijft het volledige zorgterrein. De volumemeting van de zorg in verpleeg- en verzorgingshuizen en tehuizen voor gehandicapten evenals de gevolgen van het nieuwe zorgstelsel krijgen een vaste plaats in de Zorgrekeningen.
- De eigen waarneming over het patiëntenverloop in de AWBZ-gefinancierde zorg wordt vervangen door gegevens uit de CAK-registratie (Centraal Administratie Kantoor AWBZ). Hierdoor kunnen ook de inconsistenties in StatLine hersteld worden. De elektronische belastingaangifte van natuurlijke personen met winst uit onderneming, waaronder veel zorgverleners, wordt vanaf 2006 gebruikt voor statistieken over huisartsen en specialisten.
- Het CBS levert bijdragen voor veel indicatoren van de nieuwe RIVM-Zorgbalans, waaronder de allereerste cijfers over gezondheidsgerelateerde R&D (in 2003 en 2004).
- Uitbreiding van de ziekenhuiszorgstatistieken op basis van de Landelijke Medische Registratie, inclusief uitsplitsing naar sociaal-economische status. Hierover wordt met EUR, RIVM en Prismant een artikel gepubliceerd.
- Een methode voor output op basis van diagnose-behandelcombinaties wordt ontwikkeld.
- Een pilotonderzoek perinatale registratie in samenwerking met de Stichting Perinatale Registratie Nederland en het AMC (UvA) leidt tot publicatie.
- Met het Gezondheid Statistisch Bestand worden diverse on-site projecten ondersteund.
- Gestart wordt met het herontwerp van de doodsoorzakenstatistiek.
- De uitvoering van het Europees Gezondheidsonderzoek wordt voorbereid.

In 2006 worden 6,3 vte extra toegewezen voor deze plannen; in totaal is 9,3 vte beschikbaar. Verbeterde statistische informatie over de zorg draagt ook bij aan het speerpunt Vergrijzing.

5. Geïntegreerde informatievoorziening over vergrijzing

Het speerpunt Vergrijzing beoogt een samenhangende beschrijving te geven van de gevolgen van een toenemende vergrijzing. In eerste instantie zal de nadruk liggen op het financieel-economisch perspectief: een volwaardige statistiek over pensioenaanspraken. Het eerste deel daarvan, aanspraken op de eerste pijler (AOW), is eind 2005 gereed. In 2006 zijn de volgende tussenresultaten en - waar relevant - publicaties voorzien:

- Afronding dataverzameling tweede pijler pensioenaanspraken:
  - Mei 2006: afspraken over datalevering pensioenfondsen en verzekeraars.
  - December 2006: verzameling en verwerking gegevens pensioenfondsen en verzekeraars.
- Afronding dataverzameling en analyse derde pijler pensioenaanspraken:
  - Mei 2006: afspraken datalevering verzekeraars.
  - September 2006: verzameling en verwerking gegevens verzekeraars.
  - December 2006: analyse en uitkomsten derde pijler pensioenaanspraken.
- Pensioenmodule bij de Nationale Rekeningen:
  - Juni 2006: Voorstel pensioenmodule Nationale Rekeningen.
  - December 2006: start productie Pensioenmodule Nationale Rekeningen.

De beoogde statistiek over pensioenaanspraken van personen is eind 2007 gereed.

Vergrijzing heeft raakvlakken met speerpunten als sociale dynamiek, zorg, ruimte/wonen/mobiliteit, rechtsbescherming en veiligheid. In 2006 wordt in het project **Langer werken/proces van pensionering** begonnen met de beschrijving van ook sociaal-economische aspecten van vergrijzing. In het kader van dit project komen microdata voor extern gebruik beschikbaar en worden StatLine-tabellen en webartikelen geproduceerd. Mét de in 2004/2005 toegekende capaciteit is in 2006 voor dit speerpunt 8 vte beschikbaar.

6. Ruimte, wonen en mobiliteit

Op het terrein van dit speerpunt bestaat een breed scala aan gebruikerswensen. Om hieraan tegemoet te komen, neemt het CBS de ontwikkeling van het **Statistisch Bestand Vastgoed** ter hand. In 2006 komt een startversie beschikbaar waarin het woningregister, gesplitst naar huur en eigen woningen, en de WOZ-waarde is opgenomen.

De **Kerncijfers wijken en buurten** worden met terugwerkende kracht naar 2000 uitgebreid en jaarmutaties komen beschikbaar. De informatie per postcodegebied (zes posities) wordt uitgebreid. Over postcodegebieden van vier en vijf posities worden demografische en sociaal-economische kernindicatoren geproduceerd. Ook de informatie per kaartvierkant van 500 x 500 meter wordt uitgebreid.

Door kwaliteitsverbetering van de toewijzing van adressen aan kaartvierkanten kunnen de basisbestanden voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (dat het provincie- en gemeentefonds beheert) vernieuwd en verbeterd worden.

Met ingang van 2006 verschijnt een jaarlijkse editie van **Gemeente op maat**, te beginnen met gegevens over 2005. Aan de hand van een combinatie van enquêtegegevens en registraties wordt gepubliceerd over de sociaal-economische positie en de dynamiek van steden. Enkele onderzoeken naar omgevingskenmerken worden uitgevoerd.

Aan dit speerpunt worden 2 vte extra toebedeeld in 2006, waardoor nu in totaal 4 vte beschikbaar is.

7. Onderwijs

Europees en nationaal bestaat grote aandacht voor versterking van de rol van onderwijs in de samenleving. Verbetering van de statistische informatievoorziening over het onderwijs is daarom nodig. Dit speerpunt heeft tot doel indicatoren te ontwikkelen die ingezette middelen en geleverde prestaties aan elkaar relateren. Eind 2006 is een pilot-statistiek beschikbaar waarin de financiering van het onderwijs en volumegegevens (minstens leraren, leerlingen en geslaagden) tegen elkaar worden afgezet. Daarnaast komen één of meer indicatoren voor het sociaal-economisch effect van de onderwijsuitgaven, de resultaten van onderwijsvolgenden, beschikbaar. De gegevens zijn consistent met de Nationale Rekeningen.

De kwaliteit van de sociale statistische informatie wordt in 2006 vergroot door intensievere benutting van het onderwijsnummer in combinatie met de SSB-Satelliet Onderwijs. Vanaf 2006 wordt jaarlijks een nieuwe lichte scholieren van voorgezet onderwijs - onderscheiden naar achtergrondkenmerken - via registerinformatie integraal gevolgd. Daarnaast wordt basisinformatie opgesteld over het voortijdig schoolverlaten naar achtergrondkenmerken en (na 2006) bestemming. Hierdoor worden de stroomcijfers over het secundair onderwijs verbeterd en verbijzonderd. Om dit te realiseren worden 4 vte aan dit speerpunt toegekend.

8 & 14. Kenniseconomie en Meting en analyse van productiviteit

---

De in het MJP onderscheiden speerpunten Kenniseconomie en Productiviteitsmeting worden gecombineerd aangepakt. Een belangrijke activiteit is de ontwikkeling van een stelsel van groeirekeningen waaruit onder meer productiviteitsstatistieken kunnen worden samengesteld. Door de CBS-bijdrage aan het EU KLEMS¹-project is een productiviteitsstatistiek op macro- en bedrijfstakniveau in 2006 te realiseren. In 2006 komen de volgende resultaten beschikbaar:

- Oplevering KLEMS database aan EU KLEMS consortium (begin 2006);
- Oplevering aangepaste versie KLEMS database;
- Eerste voorlopige presentatie van productiviteitscijfers voor Nederland (voorjaar 2006).

Op mesoniveau kunnen - door koppeling van microdata uit bedrijfsstatistieken - de verschillen in productiviteitsgroei tussen groepen bedrijven verklaard worden.

In 2006 zal ook de kennismodule bij Nationale Rekeningen in productie worden genomen.

Ook tracht het CBS de beschrijving van het innovatiegedrag van Nederlandse bedrijven te verbeteren. Met interne en externe data wordt de invloed van innovaties van startende en kleinere bedrijven en in de dienstensector geanalyseerd. De eerste experimentele resultaten worden eind 2006 gepubliceerd en ingebracht in internationaal overleg.

Tot slot wordt in 2006 geanalyseerd of bestaande statistieken de internationalisering van de economie nog afdoende beschrijven. Vooral grote bedrijven opereren immers steeds minder binnen landsgrenzen, maar meer in multinationale consortia.

Om deze plannen te realiseren zijn 4 vte beschikbaar gesteld.

10 & 11. Verbeterde prijs- en volume-informatie en Verdieping en verbreding van statistieken over handel en diensten

---

In 2006 wordt een overall-plan ontwikkeld voor herziening van de statistieken van handel en diensten. Omdat de speerpunten 10 en 11 veel raakvlakken hebben, worden ze gecombineerd.

Het deelproject Diensten komt voort uit de constatering in het Meerjarenprogramma 2004-2008 dat de statistieken over dienstverlening aanzienlijk minder ver zijn ontwikkeld dan die over goederenproductie en transport. Om de ontwikkeling van deze branches met hun specifieke eigenschappen - dynamiek, veel omzet in midden- en kleinbedrijf, diversiteit - te kunnen monitoren en verklaren is een flexibeler onderzoeksopzet gewenst en bestaat behoefte aan extra variabelen. In 2006 verschijnt een rapport waarin deze informatiebehoefte in kaart wordt gebracht. Tevens wordt nagegaan hoe secundaire bronnen daarin kunnen voorzien en wat de toekomstige inzet van primaire waarneming zal zijn.

In het deelproject Prijswaarneming bij de groothandel worden per goederengroep maandelijkse inkoop- en afzetprijnsindexcijfers ontwikkeld. Deze resulteren in een volledig beeld van de prijsverandering van in- en uitgevoerde goederen. Ook wordt zo de volumeontwikkeling van het BBP (inclusief handelsdiensten) beter gemeten, het inzicht in de prijsontwikkeling van de wederuitvoer vergroot, en de prijsindexcijfers van het verbruik voor de producentenprijnsindex verbeterd. In 2006 worden vier rapporten gepubliceerd:

- Beschrijving van de handelsstromen en het belang ervan voor de Nederlandse economie;
- Inventarisatie van wensen van gebruikers (DNB, CPB, MNR) over prijsindexcijfers;

---

¹ KLEMS staat voor: capital (K), labour (L), energy (E), Material (M) en Services (S).

- Prijswaarneming bij de groothandel middels ABR en statistiek Internationale Handel;
- De methodologische beschrijving van de voorgestane aanpak.

Op grond van een samenvattend rapport wordt besloten over het vervolgtraject.

Parallel aan dit onderzoek wordt een geautomatiseerd verwerkingsstelsel opgezet. Nagegaan wordt of daartoe het PPI-stelsel in aangepaste vorm kan worden ingezet.

In 2006 is voor dit gecombineerde speerpunt 4,5 vte beschikbaar.

12. Snelle conjunctuurindicatoren

In 2006 wordt op basis van een afgeronde inventarisatie een plan van aanpak opgesteld voor verbetering en/of versnelling van de kwartaalcijfers voor dienstenbranches. Ook wordt geïnterpreteerd voor welke andere branches afzonderlijke maandindicatoren haalbaar zijn. Uit inventarisatie en plan van aanpak zal blijken welke capaciteit voor dit speerpunt nodig is. Omdat de uitvoering na 2006 start, wordt in 2006 geen extra capaciteit toegekend.

13. Samenhangende informatie over rechtsbescherming en veiligheid

---

Veiligheidsbeleid domineert sinds geruime tijd de bestuurlijke en politieke agenda. Het CBS is bij uitstek in staat een samenhangend beeld te produceren van de macro-economische, de sociaal-economische en de sociale gevolgen van het beleid. Het speerpunt Veiligheid voorziet in de organisatorische afstemming van CBS-activiteiten op dit terrein. Het omvat de projecten Ontwikkeling van de SSB-satelliet Veiligheid en Veiligheidsrekeningen.

De **Veiligheidssatelliet van het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)** kan de beschrijving van misdrijven verrijken met kenmerken van slachtoffers en vermoedelijke daders en levert op termijn een beschrijving van de strafrechtsceten op. In 2006 start de ontwikkeling van de koppeling van CIP²- en KLPD³-gegevens (over incidenten en verdachten) met het SSB. Dit leidt in 2006 tot nieuwe StatLine-tabellen.

De informatie over personen/huishoudens in de Veiligheidsmonitor wordt verrijkt met de gekoppelde gegevens. Intern en extern wordt gerapporteerd over mogelijke selectiviteit van de respons van de veiligheidsmonitor.

De SSB-satelliet levert tevens input voor de **Veiligheidsrekeningen**. Deze beogen een antwoord te geven op de vraag naar de kosten en effecten van de veiligheidszorg. In het 'Model Veiligheid' zijn daartoe gebruikers, actoren, activiteiten/functies, financiers en hun (financiële) relaties benoemd.

In 2006 verschijnen de eerste StatLine-tabellen met gegevens over overheidsuitgaven aan instanties voor veiligheidszorg. Daarnaast verschijnen *papers* over Veiligheidsrekeningen. In de periode 2006-2008 komt stapsgewijs reguliere productie tot stand.

Aan dit speerpunt worden in 2006 3,2 formatieplaatsen toegewezen.

15. Internationale economische relaties

In 2006 wordt de Europese verordening op statistische bedrijvenregisters gewijzigd. Deze verordening is de basis voor de vorming van een register van multinationale ondernemingen.

---

² Concern Informatiemanagement Politie

³ Korps Landelijke PolitieDiensten

Het CBS wil aan dit Eurostat-project deelnemen. Als deze wens wordt gehonoreerd, zal een consortium van statistische bureaus van Duitsland, Hongarije, en Verenigd Koninkrijk én een private IT-onderneming onder leiding van het CBS eind 2006 een werkend prototype van een Europees register van multinationale ondernemingen opleveren aan Eurostat.

Dit speerpunt is evenals Benchmark voor bedrijven (16) en Prestatie-indicatoren overheid (17) aangemerkt als derde prioriteit. Hiervoor is in 2006 geen capaciteit beschikbaar. Wel worden binnen de bestaande organisatie projectplannen opgesteld voor invulling van deze speerpunten ná 2006.

Bijlage C: Programa-uitbreidingen ten gevolge van EU-verplichtingen

---

Al jaren is een groot deel van het statistisch programma van het CBS uit verplichtingen opgelegd vanuit Europa. In eerste instantie betroffen dit vooral verplichtingen op het gebied van de economische en financiële statistieken. Tegenwoordig worden ook de sociale statistieken steeds meer in Europese verplichtingen vastgelegd.

Jaarlijks neemt het aantal EU-verplichtingen waaraan het CBS moet voldoen toe.

- **herziening van de activiteitenclassificaties ISIC en NACE**

De herziening van twee belangrijke activiteitenclassificaties 'International Standard Industrial Classification of all economic activities' (ISIC) en 'Statistical Classification of economic activities in the European Community (NACE) die met ingang van 2008 verplicht worden, betekenen in 2006 en 2007 een breed scala aan voorbereidende werkzaamheden met gevolgen voor zowel het Algemeen Bedrijfsregister (ABR) als het voor de statistiekproductie. Bedrijven in het Algemeen Bedrijfsregister moeten vanaf 1 januari 2008 volgens de nieuwe classificatie zijn gecodeerd.

In 2006 wordt gestart met de voorbereiding van de omcodering in 2007. Het plan is om dit samen met de Kamers van Koophandel uit te voeren. Daarmee wordt bereikt dat in het Handelsregister, waarin bedrijven ook naar de SBI worden ingedeeld, de bedrijven eveneens van een actuele code zijn voorzien. Voor het ABR is het Handelsregister de bron voor informatie over economische activiteiten. Eind 2006 zijn de processen, organisatie en systemen zodanig ingericht dat in 2007 de omcoderingen kunnen worden doorgevoerd.

De invoering van de NACE 2007/2008 brengt meer economische activiteiten binnen het bereik van de (Structural Business Statistics (SBS)- en Short Term Statistics (STS)-verordening. In 2006 zullen de gevolgen van de overgang naar de nieuwe NACE in kaart worden gebracht en zal de ontwikkeling van nieuwe statistieken worden voorbereid.

Daarnaast zijn de afgelopen jaren een aantal verordeningen van kracht geworden, op basis waarvan in 2006 voor het eerst gegevens moeten worden geleverd:

- Vanaf 2005 wordt jaarlijks onderzoek voor **EU-SILC** (Statistics on Income and Living Conditions) uitgevoerd. De vereiste microdata, tabellen en rapportages zullen eind 2006 worden geleverd aan Eurostat. Resultaten van EU-SILC vormen een essentieel onderdeel van het periodieke gezamenlijke rapport van de Europese Raad van ministers en de Europese Commissie aan de Europese Raad over de voortgang van de sociale bescherming in de EU (één van de pijlers van de Lissabon-strategie).
- In 2005 is een nieuwe opzet voor het **Onderzoek Bedrijfsopleidingen** ontwikkeld. Dit onderzoek onder bedrijven wordt vanaf 2006 eens in de vijf jaar uitgevoerd. De data worden in 2006 verwerkt en er zal een start met de plausibiliteitanalyses gemaakt worden. De projectresultaten (microdatabestand, StatLine-tabellen en kwaliteitsrapportage) worden medio 2007 opgeleverd.
- Overeenkomstig de in 2005 ingestelde Europese verordening vindt in 2006 een telefonische enquête naar **ICT-gebruik** door personen en huishoudens plaats. De waarneming geschiedt in het tweede kwartaal en heeft betrekking op het ICT-gebruik in de eerste drie maanden van 2006. De bijbehorende CBS-publicaties, waaronder de "Digitale Economie", en de verplichte leveringen van tabellen en rapporten aan Eurostat volgen in het vierde kwartaal van 2006.

- In 2006 wordt ten gevolge van EU-regelgeving de **statistiek audiovisuele diensten** (vroeger 2-jaarlijks, toen geschrapt en nu jaarlijks verplicht gesteld) uitgevoerd.
- In 2006 worden voor het eerst gegevens aan Eurostat geleverd in het kader van de **Europese Verordening Afvalstoffenstatistiek**.
- De statistieken van de **kwartaalsectorrekeningen** worden in 2006 in reguliere productie genomen. De desbetreffende EU-verordening is in juni 2005 aangenomen. Met terugwerkende kracht worden ook gegevens over 2005 aan Eurostat geleverd.
- Conform de **Gross National Income (GNI)-verordening** moet binnen een jaar na het gereedkomen van de revisie van de Nationale rekeningen (augustus/september 2006) een nieuwe Inventory worden ingeleverd bij het GNI-Comité. In de nieuwe inventory dient een uitgebreide procestabel te worden opgenomen. Vervolgens worden GNI-missies van Eurostat (en mogelijk van de Europese Rekenkamer) naar Nederland afgevaardigd om de gebruikte bronnen en methoden op basis van deze nieuwe Inventory te beoordelen.
- In Europees verband zal, in het kader van de **buitensporige tekortenprocedure (EDP)**, de discussie over de kwaliteit van de cijfers veel aandacht krijgen. De Commissie (Eurostat) krijgt meer bevoegdheid om methodologisch onderzoek te doen naar het statistisch bronmateriaal. Van de nationale statistiekbureaus zal gevraagd worden deel te nemen in deze onderzoeken en uitgebreidere rapportages op te stellen.

Naast de reeds vastgestelde verordeningen zijn er ook een aantal verordeningen die zich in het besluitvormingstraject bevinden en waar het CBS in 2006 (voorbereidende) werkzaamheden voor moet uitvoeren:

- In het kader van de Herziene Lissabonagenda en de bijbehorende Nationale Hervormingsplannen krijgt de Europese werkgelegenheidsstrategie meer aandacht. De statistische informatie over **arbeidsmarktbeleid en sociale zekerheid** wordt uitgebreid. Het CBS zal daarvoor o.a. meer periodieke updates voor de European Labour Market Policy database (LMP) gaan leveren. Deze database bevat gedetailleerde beschrijvingen van alle nationale wetgeving en beleidsmaatregelen op het terrein van werk en inkomen, zoals doel, uitgaven, doelgroepen en voorwaarden.
- In 2006 vinden voorbereidende werkzaamheden plaats voor de start van de naar verwachting vanaf 2007 wettelijk verplichte **Europese gezondheidsenquête** (European Core Health Interview Survey, ECHIS).
- De Europese verordening voor de statistieken over het **onderwijs en levenslang leren** legt bij aanvaarding door het Europese Parlement en de Raad van ministers in 2006 een wettelijke basis onder de periodieke levering van onderwijsstatistieken - de gezamenlijke United Nations/OECD/Eurostat gegevensuitvraag - en verplicht de landen tot nieuwe gegevensleveringen over leren door volwassenen.
- In 2005 is begonnen met een onderzoek naar de mogelijkheid om kwartaalstatistieken van de **commerciële dienstverlening** om te zetten naar maandstatistieken, zonder dat daarbij de lastendruk voor bedrijven wordt verhoogd. Gebruik van externe (fiscale) bronnen is hierbij essentieel. Dit onderzoek wordt medegefinancierd door Eurostat. Het onderzoek wordt in het voorjaar van 2006 afgerond. Afhankelijk van de resultaten (en van soortgelijke studies in andere lidstaten) besluit Eurostat in 2007 of de Short Term Statistics (STS)-verordening wordt aangepast.
- De ontwikkelingen op de financiële markten gaan steeds sneller. Met hoge frequentie worden nieuwe financiële producten geïntroduceerd (bijv. derivaten waarover vanaf 2008 gegevens moeten worden gepubliceerd), vinden er grote verschuivingen op de financiële markten plaats, wordt er geherstructureerd enzovoort. Ook staan gegevens over financiële markten steeds meer in de belangstelling (bijv. de ontwikkeling van pensioen-

premies, de financiële relaties met het buitenland, de vergrijzingproblematiek etc.). Al deze ontwikkelingen moeten hun weerslag vinden in de Nationale Rekeningen. Om dit te realiseren is een noodzakelijke verbetering van de kwaliteit van de financiële rekeningen en balansen op kwartaalbasis nodig, die de basis vormen voor de door DNB aan het CBS overgedragen taak voor de samenstelling van de **Monetary Union Financial Accounts** (MUFA)-cijfers.

Bijlage D: Begroting 2006

In de hoofdtekst en de bijlagen A t/m C zijn de doelstellingen voor het jaar 2006 uiteengezet. In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de gebudgetteerde kosten en wordt een toelichting gegeven op afwijkingen ten opzichte van het Meerjarenbeeld 2006 CBS⁴ (MJB).

1. Winst en verliesrekening

Tabel 1 geeft de begroting voor het Jaarplan 2006 aan, zoals is geaccordeerd door het Directiebestuur van 28 november 2005. De begroting is exclusief mutaties op de reorganisatievoorziening en de gevolgen van het ICT-Masterplan.

Tabel 1: Winst en verliesrekening⁵

Bedragen in duizenden euro's	Jaarplan 2006	MJB 2006	Prognose 2005	Realisa- tie 2004
BEDRIJFSOPBRENGSTEN				
Netto omzet				
Ministerie van EZ	162.991	158.900	164.437	159.130
Opdrachten derden	7.255	7.600	8.616	8.424
Mutatie onderhanden werk	1.409	0	-/- 564	-/- 836
Overige bedrijfsopbrengsten	1.282	400	707	424
TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	172.937	166.900	173.196	167.142
BEDRIJFSLASTEN				
Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenen	126.959	120.600	128.697	123.690
Afschrijvingen materiële vaste activa	5.365	9.500	5.056	6.106
Overige bedrijfslasten	40.763	40.000	38.475	37.059
TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	173.087	170.100	172.228	166.855
RESULTAAT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-/- 150	-/- 3.200	968	287
Reorganisatievoorziening	PM	PM	PM	9.563
Financiële baten en lasten				
Rentebaten	700	700	0	370
RESULTAAT BOEKJAAR	550	-/- 2.500	968	-/- 8.906

Als vergelijkende cijfers zijn opgenomen de begrotingen conform het MJB, de prognose per eind september 2005 en de realisatiecijfers over 2004. De classificatie van het Jaarplan is, in tegenstelling tot het MJB en de prognose 2005, in lijn gebracht met de indeling van de jaarrekening 2004 en met de sturingsafspraken.

Een herprioritering van activiteiten van 2006 naar 2005 is in de begroting doorgevoerd.

⁴ Meerjarenbeeld CBS, d.d. 31 maart 2005 met Kenmerk 002-05-CCS

⁵ Het jaarplan 2006, MJB en prognose 2005 zijn exclusief dotaties aan reorganisatievoorzieningen

In vergelijking met vorig jaar zijn de overzichten van de (directe) kosten naar thema's en processen komen te vervallen. Het CBS heeft een verandering ingezet om de statistieken te produceren met behulp van meer en meer standaardprocessen. Dit betekent dat kosten steeds meer worden gemaakt voor een verzameling van verschillende statistieken in plaats van per thema. Een betrouwbaar inzicht in de kosten van statistieken moet worden gebaseerd op een verfijnde methodiek van kostentoekening. Deze methodiek is momenteel niet aanwezig. In de tweede helft van 2006 zal een nieuwe kostprijsmethodiek worden opgezet.

Door middel van het ICT-Masterplan zal een nieuwe ICT infrastructuur gerealiseerd worden, met als belangrijkste kenmerken:

- Overgang van een statistiek specifieke infrastructuur ("stovepipe's") naar een generieke CBS brede infrastructuur
- Verschuiving van primaire naar secundaire waarneming
- Uniform beschikbaar stellen van data uit verschillende bronnen, zodat flexibel en themagericht gepubliceerd kan worden

Voor de realisatie van dit plan (periode 2006-2008) is naast de reguliere bedrijfsmiddelen een additioneel budget van M€ 62 beschikbaar. Het plan leidt tot een besparing van 180 vte's. Deze besparing is nodig om de structureel hogere automatiseringskosten in de toekomst te financieren. Gezien de omvang van het programma worden aanvullende controlling maatregelen getroffen.

Toelichting ten opzichte van MJB

RESULTAAT BOEKJAAR

Het begrote resultaat over 2006 bedraagt k€ 550. In het MJB is een ontwikkeling voor het resultaat over 2006 geschetst van een verlies van M€ 2,5. Dit positieve verschil van M€ 3,0 wordt verklaard door lagere afschrijvingskosten in verband met het uitstellen van ICT investeringen in het kader van het ICT-Masterplan en de aankomende verhuizing.

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Netto omzet Ministerie Economische Zaken

Onder de omzet EZ zijn de in 2006 te ontvangen gelden ten behoeve van de uitvoering van het werkprogramma opgenomen. Ten opzichte van het MJB is dit bedrag met M€ 4 toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door de verwachte toekenning van de 6de tranche EU en een aantal nieuwe activiteiten (M€ 2) en loon- en prijsbijstelling M€ 2. Een specificatie is weergegeven in tabel 2. Loon- en prijsbijstelling voor 2006 zijn zowel in de bedrijfsopbrengsten als in de kosten buiten beschouwing gelaten. De loon- en prijsbijstelling wordt grotendeels door EZ gecompenseerd. E.e.a. is afhankelijk van de taakstelling, welke BZK hierbij t.z.t. oplegt en is momenteel niet in te schatten.

Tabel 2: Netto omzet Ministerie Economische zaken

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2006
FAS-Bijdrage EZ 17-01-2005	164.160
Bijdrage EZ inzake ICT Financiering	-/- 3.000
Bijdrage EZ inzake Mobiliteitskosten	-/- 1.000
Bijdrage EZ voor REO1999-2000	-/- 1.260
MJB 2006	158.900
Overboeking Natuurstatistiek	-/-250
Loonbijstelling 2005	1.624
Prijsbijstelling 2005	416
EU 6 ^e tranche	1.142
Veiligheidsmonitor	300
Reductie administratieve lasten	250
Statistiek voor het wegvervoer	600
Overige	9
TOTAAL OPBRENGST EZ	162.991

Mutatie onderhanden werk

Werkzaamheden van het jaar 2005 worden afgerond in 2006 en 2007, wat een overloop van omzet (k€ 1.409) van 2005 naar 2006 tot gevolg heeft. Voor deze werkzaamheden heeft de divisie MSP een plan van aanpak opgesteld. Dit wordt in de voortgangsrapportages gemonitord.

Tabel 3: Mutatie onderhanden werk

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2006
MJB 2006	0
Overlopende omzet	1.409
TOTAAL MUTATIE ONDERHANDEN WERK	1.409

Overige bedrijfsopbrengsten

De toename van de overige omzet (k€ 882) is het gevolg van een verhoogde omzet uit de handhaving (k€ 200) en een herschikking van de huuropbrengsten (k€ 682) van de overige bedrijfslasten naar overige bedrijfsopbrengsten.

Tabel 4: Overige bedrijfsopbrengsten

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2006
MJB 2006	400
Additionele omzet handhaving	200
Reclassificatie huuropbrengsten	682
TOTAAL OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	1.282

BEDRIJFSLASTEN

Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenen

De lonen en salarissen zijn voor 2006 ruim M€ 6,3 hoger dan in het MJB. Dit verschil wordt ondermeer veroorzaakt door M€ 1,6 aan loonbijstelling, M€ 1,1 aan additionele activiteiten tbv EU 6^e tranche en M€ 1,4 als gevolg van overlopende omzet (zie specificatie in tabel 5). Ten opzichte van het MJB zijn overwerk, incidentele en eenmalige betalingen van de overige bedrijfslasten naar de post lonen en salarissen verschoven, conform de indeling van de jaarrekening 2004.

Tabel 5: Lonen en salarissen

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2006
MJB 2006	120.600
Loonbijstelling 2005	1.624
EU 6 ^e tranche	1.142
Uitvoeren overlopende omzet (zie ook tabel 3)	1.409
Reclassificatie van overige personele kosten	1.900
Overig	284
TOTAAL LONEN EN SALARISSEN	126.959

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten zijn M€ 4,1 lager dan het MJB. Voor M€ 1 komt dit door een her-schikking van licentiekosten die in het MJB en in de realisatie 2004 als afschrijvingskosten zijn opgenomen. In de begroting 2006 zijn deze onder automatiseringskosten verantwoord. De overige M€ 3,1 komt door het uitstellen van investeringen in 2005 en 2006. De voorge-nomen ICT investeringen in 2005 zijn in verband met het opstellen van het ICT-Masterplan doorgeschoven. Daarnaast is in verband met de herhuisvesting de vervanging van het net-werk en meubilair doorgeschoven naar 2007/2008.

Tabel 6: Afschrijvingskosten

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2006
MJB 2006	9.500
Reclassificatie naar overige bedrijfslasten	-/- 1.000
Uitstel investeringen	-/- 3.100
Overig	-/- 35
TOTAAL AFSCHRIJVINGSKOSTEN	5.365

Overige bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten zijn M€ 0,8 hoger dan in het MJB. Een belangrijke oorzaak van het verschil is de eerder genoemde verschuiving van de licentiekosten ad. M€ 1. Daarnaast zijn de automatiseringskosten k€ 700 hoger. Ten slotte zijn overwerk en incidentele betalingen conform de jaarrekening opgenomen onder lonen en salarissen.

Tabel 7: Overige bedrijfslasten

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2006
MJB 2006	40.000
Reclassificatie afschrijvingskosten licenties	1.000
Reclassificatie huuropbrengsten	682
Automatiseringskosten	700
Reclassificatie overige personele kosten	-/- 1.900
Overig	281
TOTAAL OVERIGE BEDRIJFSLASTEN	40.763

2. Kasstroomoverzicht CBS reguliere activiteiten

Het kasstroomoverzicht is gebaseerd op de reguliere activiteiten exclusief reorganisatie voorzieningen en ICT intensivering. De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt k€ 5.506. Naast de afschrijvingen en het bedrijfsresultaat, wordt dit veroorzaakt door dotaties aan de voorzieningen WW-verplichtingen (k€ 300) en Assurantie Eigen Risico (k€ 700) en door het uitvoeren van overlopende omzet (k€ 1.409) van 2005 in 2006. In 2006 is voor k€ 5.114 aan investeringen begroot.

Tabel 8: Kasstroomoverzicht

Bedragen in duizenden euro's	Begroting 2006
Resultaat lopend boekjaar	550
Aanpassingen voor:	
Afschrijvingen	5.365
Voorzieningen	1.000
Mutatie werkkapitaal, exclusief liquide middelen	-/- 1.409
	4.956
Kasstroom uit operationele activiteiten	5.506
Netto investeringen	-/- 5.114
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-/-5.114
Mutatie langlopende schulden	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	392

Bijlage E: Prestatie-indicatoren

Prestatie-indicator		Omschrijving	Streefwaarde 2006
Administratieve Lasten			
1a	Enquêtedruk	Enquêtedrukmeter (EDM)	4% verlaging per jaar, uitgaande van € 23,5 M voor 2002
Respons			
1b	Realisatie normrespons	Statistiek buitenlandse handel	Bedrijfsenquêtes 65%
1c	Realisatie normrespons	Enquête beroepsbevolking	Persoonsenquêtes 58%
Gebruik registers			
1d	Bronneninventarisatie per statistiek	Centrale inventarisatie	Toename CBS statistieken op basis van registerdata met 1%-punt per jaar, uitgaande van 30% voor 2003
Tijdigheid			
1e	Leveringen aan Eurostat	Levering conform geplande agenda	1%-punt groei per jaar uitgaande van 80% in 2003
1f	Persberichten	Levering conform geplande agenda	1%-punt groei per jaar uitgaande van 75% in 2003
1g	Publicaties in StatLine	Levering conform geplande agenda	100%
Validiteit			
1h	Afwijking tussen voorlopige en definitieve cijfers voor de economische groei	Het aantal keer dat de eerste kwartaalramingen van de economische groei meer dan 0,75 %-punt afwijken van de definitieve cijfers. De economische groei wordt uitgedrukt in procentuele volumemutatie bruto binnenlands product (BBP) tegen marktprijzen ten opzichte van het overeenkomstige kwartaal van het voorgaande jaar.	De indicator is "veilig" als het aantal grote afwijkingen maximaal één en "onveilig" als het aantal groter dan één is.
1i	Afwijking tussen voorlopige en definitieve cijfers voor de internationale handel	Het aantal keren dat de 6-wekenversie van de maandcijfers (EU invoer, EU uitvoer, niet-EU invoer en niet-EU uitvoer) meer dan 4% afwijkt van de definitieve maandcijfers	De indicator is "veilig" is als het aantal keer dat de drempel wordt overschreden kleiner is dan 20%.
Kennisniveau			
2a	Benchmark		Positief oordeel
Mate van gebruik			
3a	Dekkingspercentage van persberichten	Overname van persberichten in gedefinieerde verzameling dagbladen	Handhaven dekkingspercentage op tenminste 70%.
3b	Gebruik StatLine (nieuw in 2005)	Aantal maal dat externe gebruikers via Internet data uit een StatLine tabel hebben opgevraagd	20 % groei per jaar, uitgaande van 2 000 000 in 2003
3c	CBS in Kamerstukken (nieuw in 2005)	Aantal maal dat het CBS in Kamerstukken wordt geciteerd	1 % groei per jaar, uitgaande van 2004
Klanttevredenheid			
3d	Gebruikersenquête (nieuwe methode in 2005)		Positief oordeel van geënquêteerden
Bedrijfsvoering			
4a	Financieel beheer op orde (nieuw in 2005)		Een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening
4b	Efficiency		Een exploitatie resultaat van ten minste 0
Kwaliteitszorg			
4c	Aantal interne audits		6 uitgevoerde en opgevolgde audits van deelprocessen per jaar

Bijlage F: Planning papieren en elektronische publicaties, periodieken en cartogrammen 2006

Papieren publicaties

Titel	Verschijnt	In samenwerking met
De Digitale economie 2005	januari	EZ, TNO
Rechtspraak in Nederland	februari	Raad voor de Rechtspraak
Health and social care accounts	maart	-
Kennis en economie 2006	april	EZ
The digital economy 2005	april	EZ, TNO
Statistisch jaarboek	april	-
Veiligheidsmonitor, Landelijke rapportage *)	mei	BZK/Justitie
Veiligheidsmonitor, Tabellen rapport *)	mei	BZK/Justitie
Jaarboek Thuiszorg	mei	Z-org (voorheen LVT)
Vakanties van Nederlanders	juni	CVO/TRN/NRIT
Statistical Yearbook	juni	-
Land- en tuinbouwcijfers	juli	LEI/LNV
Toerisme in Nederland - het gebruik van logiesaccommodaties	juli	TRN/NRIT
National accounts of the Netherlands	augustus	-
Nationale rekeningen	augustus	-
De Nederlandse Economie	augustus	-
Verzekerd van cijfers	augustus	Ned. Verbond van Verzekeraars
Jaarrapport Integratie	september	SCP, Min. van Justitie, WODC
Integratiekaart	september	SCP, Min. van Justitie, WODC
Toerisme en recreatie in cijfers	oktober	TRN/NRIT
Het Nederlandse bedrijfsleven *)	oktober	-
Armoedebericht 2006	november	SCP
Demografische kerncijfers per gemeente	november	-
Duurzame energie in Nederland *)	november	EZ
Gezondheid en zorg in cijfers	november	-
Assurantie Jaarboek	november	Kluwer
Arbeidsgehandicapten monitor	december	SZW
De Digitale economie 2006	december	EZ, TNO
Zorgrekeningen	december	-
Brandweerstatistiek	december	BZK
Milieu- en Natuurcompendium	december	MNP/Alterra
Jaarboek onderwijs in cijfers	december	-
Emancipatiemonitor		SCP
Jeugdmonitor		VWS

Periodieken

Titel	Verschijnt	In samenwerking met
De Nederlandse conjunctuur	per kwartaal	
Barometer	per kwartaal	Bedrijfsschap Horeca en Catering
Sociaal-economische trends	per kwartaal	
Bevolkingstrends	per kwartaal	

Cartogrammen

Titel	Verschijnt	In samenwerking met
Indeling in 12 provincies (1:400.000)	februari	
Indeling in 12 provincies (1:800.000)	februari	
Indeling in 40 corop gebieden (1:400.000)	februari	
Indeling in 40 corop-gebieden (1:800.000)	februari	
Indeling in stadsgewesten en stedelijke agglomeraties (1:400.000)	februari	
Indeling in stadsgewesten en stedelijke agglomeraties (1:800.000)	februari	

Electronische publicaties

Titel	Verschijnt	Update's
Webmagazine	wekelijks	
Conjunctuurbericht	wekelijks	
Industriemonitor	wekelijks	
Ondernemerspagina		doorlopend
Scholierenpagina		doorlopend
Gemeente Op Maat	jaarlijks	
Webartikelen	doorlopend	
Starterspakket		doorlopend
E-government*)	jaarlijks	
Statistisch bulletin	wekelijks	
Conjunctuurkompas		doorlopend
Buurtkaart met cijfers	Januari	
Branche op maat *)		doorlopend
Statistiek gemeentebegrotingen		doorlopend
Standaard Onderwijs Indeling		doorlopend
Goederenaamlijst		doorlopend
Kerncijfers postcodegebieden		doorlopend
Milieu- en natuurcompendium (i.s.m. RIVM)	december	
Dienstenmonitor*)		doorlopend

*) Nieuwe publicatie in 2006.

Buiten de hiervoor genoemde publicaties verschijnen er incidenteel en niet vooraf te plannen rapporten van het Centrum voor Beleidsstatistiek, discussion papers, historische publicaties en reprints van artikelen van CBS-auteurs in andere media.

Bijlage G: Overzicht van gebruikte afkortingen

ABR	Algemeen BedrijfsRegister
AVV	Adviesdienst Verkeer en Vervoer
BBR	Basis BedrijvenRegister
BISNIS	BedrijfsInformatieSysteem Nieuwe Stijl
BSN	Burger Service Nummer
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal AdministratieKantoor
CCS	Centrale Commissie voor de Statistiek
CENEX	Center of Excellence
CEREM	Centrum voor Research van Economische Microdata
CFI	Centrale Financiën Instellingen
CIP	Concern Informatiemanagement Politie
CPB	Centraal PlanBureau
CPI	ConsumentenPrijsIndex
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek
CVTS	Continual Vocational Training Survey
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DANS	Data Archiving and Networked Services
DBC	Diagnose Behandel Combinatie
DCC	Data Contact Center
DNB	De Nederlandsche Bank
DIGROS	Data Infrastructuur Gegevens en RegisterOpslag tbv Statistiek
EBB	Enquête BeroepsBevolking
ECB	Europese Centrale Bank
EDP	Excessive Deficit Procedure
EGS	Elektronisch Gestandaardiseerde Statistiekuitvraag
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPD	Elektronisch PatiëntenDossier
ESB	Economisch Statistisch Bestand
ESS	Europees Statistisch Systeem
EU	Europese Unie
EUR	ErasmusUniversiteit Rotterdam
EU-SILC	EU-Statistics on Income and Living Conditions
EWL	Enquête Werkgelegenheid en Lonen
EZ	Ministrie van Economische Zaken
FATS	Foreign Affiliate Trade Statistics
GBA	Gemeentelijke BasisAdministratie
GNI	Gross National Income
GSB	GezondheidsStatistisch Bestand
ICT	Informatie- en CommunicatieTechnologie
ICTAL	ICT en Administratieve Lastenverlichting
IIS	Inkomens Informatie Systeem
IVO	Instituut voor VerslavingsOnderzoek
KLEMS	Capital, Labour, Energy, Material, Services
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
LMR	Landelijke Medische Registratie
MON	MobilitietsOnderzoek Nederland
MUFA	Monetary Union Financial Accounts
NACE	Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne

NAMEA	National Accounting Matrix including Environmental Accounts
NTP	Nederlands Taxonomie Project
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OTP	Overheids Transactie Poort
PEEI	Principle European Economic Indicators
POLS	Permanent Onderzoek LeefSituatie
PPI	Producenten PrijsIndex
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RSB	Ruimtelijk Statistisch Bestand
SAM	Social Accounting Matrix
SBI	Standaard BedrijfsIndeling
SBS	Structural Business Statistics
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SEP	Sociaal-Economisch Panelonderzoek
SESAME	System of Economic and Social Accounting Matrices
SNA	System of National Accounts
SSB	Sociaal Statistisch Bestand
STS	Short Term Statistics
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VBTB	Van Beleidsbegroting Tot Beleidsverantwoording
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
vte	voltijdsequivalent
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WALVIS	Wet Administratieve Lastenverlichting en Vereenvoudiging In Sociale verzekeringswetten
WOON	WOonOnderzoek Nederland (VROM)
WOZ	wet Waardering Onroerende Zaken
WRG	WoningReGister
WSA	Wetenschappelijk Statistisch Agentschap
XML	eXtended Mark-up Language
ZBO	Zelfstandig BestuursOrgaan